

WEST-VLAANDEREN WERKT

TIJDSCHRIFT VAN DE WESTVLAAMSE EKONOMISCHE RAAD. — EERSTE JAARGANG 1959. — Nr. 1.

WEST-VLAANDEREN WERKT

TIJDSCHRIFT VAN DE WESTVLAAMSE EKONOMISCHE RAAD

1^e Jaargang — N° 1

BESCHERMCOMITE :

Ridder
P. van Outryve d'Ydewalle,
Gouverneur

De Heren J. Storme,
H. Smisaert,
L. Gillon,
A. Loncke,
P. Monballyu,
M. Lootens,

Leden van
de Bestendige Deputatie.

REDAKTIEKOMITEE :

De Heren L. Bockstaele,
P. Delafontaine,
G. Declercq,
F. Van Damme,
O. Vanneste.

ABONNEMENT :

60 F (3 nummers in 1959)
P.C.R. 976.57,
W.E.R., Dijver 7, Brugge.

REDACTIESECRETARIAAT :

Westvlaams Economisch
Studiebureau (W.E.S.)
Dijver 7, Brugge.

PUBLICITEITSVOORWAARDEN :

W.E.S., Dijver 7, Brugge.

Bij naamvermelding van de auteur
verschijnt de bijdrage onder zijn
persoonlijke verantwoordelijkheid.

Drukk. Sansen, Poperinge.

INHOUD

Tot U spreekt...	1
<i>Ridder P. van Outryve d'Ydewalle,</i> Gouverneur, voorzitter W.E.R.	
Provinciale Objectieven.	2
<i>L. Gillon,</i> Lid van de Bestendige Deputatie.	
Tekort aan Werkgelegenheid in West-Vlaanderen	6
<i>O. Vanneste,</i> Directeur van het Westvlaams Economisch Studiebureau.	
Karakteristieken van de Westvlaamse Landbouw	11
<i>L. Bockstaele,</i> Directeur van het Provinciaal Onderzoeks- en Voorlichtingscentrum voor Nijverheidsteelten.	
Streken, Steden en Gemeenten in beweging	16
<i>De Industrialisatiepolitiek van de Stad Brugge,</i> <i>P. Van Damme,</i> Burgemeester van Brugge, beheerder W.E.R.	
Westvlaamse Bedrijven	23
<i>De Diamantnijverheid te Diksmuide,</i> <i>J. Vandewalle.</i>	
Spectrum van de Westvlaamse Economie	28
Feiten en problemen uit de actualiteit der Textielnijverheid (<i>A. Dequae</i>) — Vlasvezelbereidingsnijverheid (<i>J. Pattyn</i>) — Werkloosheid (<i>W.E.S.</i>) — Toerisme en Verkeer (<i>W.E.S.</i>) — Openbare Werken (<i>W.E.S.</i>) — Stedebouw, Huisvesting en Ruimtelijke ordening.	
West-Vlaanderen Werkt	32

WEST-VLAANDEREN WERKT

Tijdschrift van de Westvlaamse Economische Raad

TOT U SPREEKT...

Ridder P. van Outryve d'Ydewalle

Gouverneur van de Provincie West-Vlaanderen,
Algemeen Voorzitter van de Westvlaamse Economische Raad

*A*priori is de geboorte van ieder tijdschrift dat West-Vlaanderen eert mij een aangenaam en gelukkig iets. Een dubbele vreugde evenwel bereidde mij deze nieuwe publikatie — waarbij ik het redaktiekomitee van harte feliciteer — omdat zij precies datgene in het licht stelt en openbaar maakt, wat mij voor West-Vlaanderen steeds zo bijzonder belangrijk was.

Ik weet dat eenzelfde vreugde allen beroeren zal, die samen met mij de levenskracht van onze provincie trachten te bevorderen en die aldus haar welvaart en economische bloei tot hun bekommernis maakten.

Daarom wens ik dit tijdschrift een ruime verspreiding en sterke belangstelling toe.

Er blijft immers nog heel wat te verwezenlijken op gebied van economische voorlichting. Elke poging die er naar streeft de bestaande leemten aan te vullen, verdient onze levendige belangstelling.

Er is, in sommige kringen, een zo verbijsterend gemis aan interesse, dat alle voorlichting of publiciteit in die zin over het hoofd gezien wordt. Het stemt tot een eerder pijnlijk nadenken!

Wie het in de grond goed meent met onze provincie, hij moge dan zelf geen persoonlijk belang hebben bij haar handel, nijverheid of landbouw, mag nooit of nooit een gelegenheid laten voorbijgaan om deze activiteiten te propageren of beter te doen kennen. Of wij er al dan niet bij betrokken zijn, het is onze plicht West-Vlaanderen in zijn handel, nijverheid en landbouw tot bij alle mensen te brengen en wie werkelijk van West-Vlaanderen houdt, mag, noch kan zich aan die plicht onttrekken.

Is « voorlichting » ook « werkverschaffing », dan begroet ik in dit tijdschrift een nieuw en deugdelijk instrument tot de verwezenlijking daarvan en een gemakkelijk maar krachtig hulpmiddel om West-Vlaanderen en zijn bevolking te helpen zoals wij het ons voorgeschreven zien en zoals ons hart het ons ingeeft.

PROVINCIALE OBJECTIEVEN

Vooraf dient de vraag gesteld: hebben de Provinciën wel een eigen zending?

Zou in de noden van de gemeenschap niet kunnen voorzien door de Staat, bijgestaan door de Gemeenten?

Zou deze vereenvoudigde administratieve structuur, met uitsluiting van deze tussenschakel Provincie, niet opwegen tegen onze huidige driedelige indeling en door rechtstreeks contact tussen centraal orgaan en lokale macht de snellere oplossing van de problemen in de hand werken?

Vele landen kennen immers slechts twee echelons: de Staat, centrale macht, de Gemeente, lokale macht.

Andere landen, Engeland, Frankrijk, Spanje, Italië, Holland o.m. hebben provinciale of gewestelijke machten, wier instellingen en bevoegdheid nauw aanleunen bij onze eigen provinciale instellingen, oorspronkelijk — althans wat de Bestendige Deputatie betreft — aan het Spaanse tijdvak ontleend.

De Provinciën zijn een historische realiteit. Zij zijn de uitlopers van de Franse departementen; West-Vlaanderen is de afstammeling van het « departement de la Lys », in het leven geroepen door de Franse Republiek krachtens de wet van 1 oktober 1795.

Dit historisch antecedent werd in wettelijke vorm gegoten door de grondwet van 7 februari 1831.

Deze keure van onze rechten en vrijheden verkondigt, bijna als een geloofsbelijdenis, in haar art. 1: « België is verdeeld in Provinciën. »

Waar tal van Europese grondwetten de nadruk leggen op de eenheid van het nationaal grondgebied, bekrachtigt onze grond-

wet plechtig de bestaande territoriale indelingen, hetgeen wel sympathiek aandoet bij al wie met regionalisme is ingenomen.

Historische traditie en juridische motieven — hoe eerbiedwaardig ook — kunnen echter geen voldoende verantwoording wezen om de Provinciën een bestendige zending te erkennen; deze al te broze basis ware trouwens weinig bestand tegen de politieke en economische evolutie.

Het provincialisme is heel wat rijker aan inhoud.

Het zeer afwisselend beeld van ons land en zijn regionale « eigenaardigheid » vergen provinciale machten, bekleed met voldoende gezag om initiatieven te ontwerpen, te bevorderen of te coördineren, welke bezwaarlijk aan de Staat of aan de Gemeente kunnen overgelaten worden.

De centralisatie biedt grote nadelen, traagheid in opvatting en uitvoering, onvoldoende bekendheid en contact met de gewestelijke realiteiten.

De tentaculaire Staat is oververmoeid en mist vlugheid van aanpassingsvermogen.

Anderzijds werden de Gemeentebesturen, bij uitstek uitverkoren om met de meeste soepelheid alle plaatselijke en zelfs gewestelijke problemen onderling te regelen, de laatste decennia vaak te zwaar beladen met de inrichting van ontelbare administratieve diensten.

De intercommunale geest is onvoldoende doorgedrongen, opdat men van de Gemeenten — het financiële aspect ter zijde gelaten — duurzame samenwerking zou kunnen verwachten tot uitbouw van grootse intercommunale realisaties.

Tussen Staat en Gemeente, hiërarchisch en geografisch, zullen de Provinciën de taak

van de Staat gedeeltelijk overnemen door decentralisatie, zelf initiatieven ontwerpen en de initiatieven van Gemeentebesturen en private ondernemingen steunen en coördineren.

De omschrijving dezer taak verklaart waarom de Provincie, alhoewel op Staatshulp aangewezen voor hare eigene realisaties, niettemin de gemeentelijke en private ondernemingen zal betoelagen.

De Staat heeft de Provinciën een deel van hare opdrachten overgedragen, en de wettelijke verplichting opgelegd de last te dragen van het kosteloos verstrekken van schoolbehoeften in het lager onderwijs, onderhoud van onbevaarbare waterlopen, herstellen van geclasseerde monumenten, oprichten en herstellen van gerechtshoven, kathedraal en bisschoppelijk paleis, enz...

Deze modaliteit van bestuur, uitvoering van een van hoger hand geboden opgave, is ten slotte de negatie van het provinciaal initiatief; de negen begrotingen van de negen Provinciën zullen dezelfde tussenkomsten in deze sectoren vermelden.

De Provinciale Raden zijn gehouden erover te beraadslagen, en hunne gebeurlijke onthouding zou tot gevolg hebben dat het centraal bestuur amtsshalve in de begroting zou inschrijven de kredieten die de Raad zou verzuimd hebben te voorzien.

In hare vrijstaande uitgaven geeft een Provincie gestalte aan haar politiek.

De rijke verscheidenheid van bodem en bedrijf, van gouw tot gouw, worden geprent in verwezenlijkingen gerijpt uit het autonoom beslissingsrecht van de Provinciale Overheden.

Alhoewel geen enkel sector van het openbaar leven a priori uit de werkring van de Provinciën wordt gesloten, wordt niettemin aan de bezorgdheid van de Provinciale Overheden het meest uiting gegeven in volgende gebieden: onderwijs, en hoofdzakelijk technisch onderwijs, openbare werken, sociale en kulturele werking.

Daarenboven schenkt West-Vlaanderen een

bijzondere aandacht aan de landbouw, aan het toerisme en aan de economie.

De uitbouw van het technisch onderwijs is ongetwijfeld de hoofdbekommernis van onze Provinciën, hetzij door eigen provinciale inrichtingen, hetzij door subsidiëring van gemeentelijke of private technische scholen.

Deze vorm van onderwijs heeft trouwens bij uitstek een gewestelijk aspekt en dekt volkomen de behoeften van de regionale economie.

Zoals Limburg geen behoefte heeft aan een opleidingsschool voor schoenmakers, zal West-Vlaanderen geen school voor technische mijningenieurs uitbouwen, doch zullen de negen Provinciën voorzien in de vakkundige en technische behoeften van hunne gewesten.

De bloei van het technisch onderwijs sedert 1925 heeft de ambachtsman een levenskans gegund; de ervaring leert dat bekwame ambachtslieden gemakkelijker het hoofd bieden aan economische tegenspoed, en zelden de gelederen van de werkloosheid komen aandikken.

De rol van de Provinciën is evenwel niet uitgeput bij de oprichting van de klassieke typen van technisch onderwijs.

De evolutie van het economisch systeem gaat zo snel, dat verwerking van nieuwe grondstoffen, bv. plastic en aanwending van nieuwe krachtbronnen, bv. kernenergie, er bij te pas komen.

Is de ambachtsman door meesterschap in zijn vak een nuttige factor geworden in de productie, dan moet hij nog zoeken zijn man te staan in het distributieproces.

Dit eist veel hoedanigheden: vindingrijkheid, zin voor publiciteit, presentatie van de koopwaar, smaak, kennis van de handelspraktijken, boekhouding, enz., een hele techniek vooraleer hij als patroon het handelsleven domineert.

PROVINCIAAL HOF, BRUGGE
(Cliché « Dienst voor Toerisme », Brugge.)

Het terrein van dit « patroonsonderwijs » ligt nog nagenoeg braak.

Deze handelsvaardigheid zal de aandacht van de openbare besturen bijzonder moeten wekken, nu vooral de Europese Markt onze nijveraars en handelaars ruimere winningsgebieden toewijst, doch hen meteen de bescherming van een matig protectionisme ontnemt.

In tweede orde gaat de belangstelling van de Provinciën naar de openbare werken onder al hunne gedaanten.

Aanleg en onderhoud van provinciale wegen en vaarten, verlenen van toelagen aan de Gemeenten voor wegenis, gezondheidswerken, riolerings- en waterleidingswerken, volledige electrificatie van het grondgebied, bouwen van kerken en scholen.

Deze vorm van subsidiëring is de bijdrage van de Provinciën tot bestrijding van de werkloosheid en tewerkstelling op eigen bodem.

De sociale werken en de volksgezondheid liggen de Provinciën eveneens nauw aan het hart.

Vermindering van de kindersterfte, uitroei en van de krotwoningen, oplossing van het woningvraagstuk en het verlenen van bijkomende voordelen aan gezinnen en arbeidende bevolking, zoveel verwezenlijkingen waar de Provinciën nu eens het initiatief namen, minstens steeds een ruim aandeel in hadden.

Het hierboven geschetst werkprogramma van de Provinciën ware zeker onvolledig, en zou verkeerdelijk getuigen van een overwegende zin voor materiële problemen, zo men niet de nadruk legde op hetgeen de Provinciën hebben gepresteerd om de culturele waarden en de verfijning van de menselijke persoonlijkheid de primauteit te verzekeren.

Het ware verder onbegonnen werk, benevens de hoofdlijnen van de provinciale politiek, een benaderende opsomming te geven van hetgeen in de negen Provinciën werd verwezenlijkt.

Hebben wij hoger aangestipt dat West-Vlaanderen ook voor landbouw, toerisme en economie een bijzondere inspanning deed, dan hebben de andere Provinciën hun activiteit soms in dezelfde, soms in andere sectoren toegespitst.

Het hoeft geen betoog dat de methodes van uitvoering van dit programma verschillen,

naar gelang de politieke of sociale instelling van de mensen die het roer in handen hebben.

Sommige Provinciën geven er de voorkeur aan, hunne initiatieven te concretiseren in provinciale instellingen.

Andere hebben een gemengd stelsel, dat benevens enkele provinciale instellingen, de zending van de Provincie aanvult door ondersteuning van gemeentelijke ondernemingen, en meest nog door hulp aan het privaat initiatief, met toelagen, in overeenkomsten of door vergunningen.

Alhoewel het oprichten van provinciale instellingen veld wint, en in sommige sectoren wellicht de gewenste formule kan wezen, geloven wij nog steeds in de weldaden van het privaat initiatief, mild gesteund door de openbare besturen, zeker op economisch gebied, en dit ter vrijwaring van de ondernemingsgeest zelf.

In het onderwijs lijkt een oordeelkundige aanvulling van beide systemen : provinciale naast vrije instellingen, de meeste waarborgen te bieden voor de degelijke uitbouw en spreiding van de onderwijsinrichtingen in de Provincie.

De Provinciën zouden overigens geen totale rol kunnen vertolken, daar hun financiële toestand hun het karakter van suppletieve macht toewijst.

Dit moge blijken uit de vergelijking tussen de middelen van de Staat, ruim honderd miljard per jaar, en deze van de Provinciën, wier negen begrotingen samen voor het jaar 1959 nauwelijks drie miljard bereiken.

Wij moeten deze financiële begrenzing betreuren, vooral nu gebleken is hoe sommige Provinciën, en niet het minst ons West-Vlaanderen, economisch erg toetgetakeld zijn.

De Provinciale Overheden zijn nochtans uitstekend geplaatst om de economische noden van hun gewesten aan te voelen, te onderzoeken en er aan te verhelpen.

Het wetsvoorstel De Saeger, dat er toe strekte jaarlijks 1.000.000.000 fr. onder de Provinciën te verdelen, ter bevordering van de regionale economie, kwam op zijn tijd... doch het bleef bij een voorstel.

Wij sluiten met de wens dat de hogere instanties de verantwoordelijkheden en de financiële uitrusting van de Provinciën mochten verruimen, tot welzijn van de ons toevertrouwde volksgemeenschap.

**BANK van de
SOCIÉTÉ GÉNÉRALE
de BELGIQUE**

Handelsregister
Brugge 5163
Kortrijk 13223

DE BELANGRIJKSTE VAN HET LAND,
TEN DIENSTE VAN ALLEN

KAPITAAL EN RESERVES : 2.586 miljoen F.

84 Agentschappen
en Burelen
verspreid
over geheel
West-Vlaanderen

Administratieve Zetels:

BRUGGE, Vlamingstraat, 58
KORTRIJK, Waterpoort, 1

Alle bankverrichtingen, kredietverleningen
en financieringen, beleggingen, enz...

KANTOORMACHINEBEDRIJF

Sercu

Ooststraat, 119
ROESELARE
Telefoon 1265

METALEN
KANTOORMOBILAIR

SERCU SERVICE

Zeer rijke keus

**Schrijf- Reken- &
Afdrukmachines**

KANTOORMOBILAIR
BENODIGDHEDEN
VERHURING
ONDERHOUD
HERSTELLING

HANDELSDRUKKERIJ
KOPIEERDIENST

N. V. Westvlaamsche Betonwerkerij

73, St.-Pieterskaai, BRUGGE

Tel.: 312.71 - 312.72

BETONPRODUKTEN VOOR :

BOUW- & WEGENISWERKEN

OLIVIER
VANNESTE

Directeur van het
Westvlaams
Economisch
Studiecentrum

De belangstelling voor de regionale economische toestand en het inzicht in de noodzakelijkheid om in West-Vlaanderen de welvaart te verhogen, is geen nieuw verschijnsel. Reeds voor de tweede oorlog was immers West-Vlaanderen een noodgebied; aangetast door de crisis in eigen industrie en door de massale terugkeer van grensarbeiders, werd in 1936 in de schoot van de Dienst voor Economisch Herstel een bijzondere Regeringscommissaris aangesteld voor de grensstreek, met als opdracht de sociaal-economische structuur te bestuderen en voorstellen te doen om aan de grote nood van het werklozenleger tegemoet te komen.

Na de tweede wereldoorlog bleef de situatie ernstig; in 1950 nam het provinciaal bestuur, begaan met het lot van duizenden werklozen en migranten, het initiatief jaarlijks een prijsvraag over een omschreven economisch onderwerp uit te schrijven, teneinde de kennis en de oplossing van de Westvlaamse problemen te bevorderen. In 1954 kwam de Westvlaamse Economische Raad tot stand met het bijgaand Westvlaams Economisch Studie-bureau; van den beginne af ontving dit nieuw initiatief de steun van de Heer Gouverneur en van de Heren Leden van de Bestendige Deputatie van West-Vlaanderen.

Dank zij talrijke wetenschappelijke studies, zowel van de plaatselijke arbeidsmarkt als van de mogelijkheden van bedrijfstakken en gewesten, beschikt West-Vlaanderen thans over een grondige kennis van zijn economische problematiek.

Rede uitgesproken door de Heer O. Vanneste, directeur van het Westvlaams Economisch Studie-bureau, te Diksmuide, op 6 oktober 1958, ter gelegenheid van het bezoek aan West-Vlaanderen van de Heer Scheyven, Minister van Economische Zaken, en de Heer P. Meyers, Minister van Openbare Werken en Wederopbouw. (Bijgewerkt.)

West-Vlaanderen kan op basis van objectieve gegevens beschouwd worden als de economisch zwakste provincie van België. Indicaties als werkloosheid, mobiliteit, geringe industrialisatie, een sterk uitgaande bevolkingsbeweging en de lage inkomens bewijzen deze stelling.

West-Vlaanderen is in verhouding tot het land in zijn geheel zwakker geïndustrialiseerd en meer op landbouw aangewezen. Inderdaad, deze provincie telt 11 % van de Belgische bevolking, doch 20 % van de Belgische landbouwbevolking en slechts 8 % van de Belgische tewerkstelling in de nijverheid. De gevestigde nijverheidsinrichtingen behoren daarenboven merendeels tot

het kleine type, en zijn qua tewerkstelling voor 42 % op textiel en confectie aangewezen.

De tertiaire sector is fel aangezwollen; het is kenschetsend voor de situatie dat het aantal alleenstaande handelaars per 1.000 inwoners 12 eenheden meer bedraagt in West-Vlaanderen dan in het Rijk en dat daarenboven de hoogste cijfers voorkomen in de arrondissementen Diksmuide en Tielt, arrondissementen met geringe tewerkstelling in de nijverheid, hoge werkloosheid en lage inkomens. Zowel in de landbouw als in de tertiaire sector gaat een belangrijke verdoken werkloosheid schuil.

De totale tewerkstellingscapaciteit in de drie

aan werkgelegenheid in WEST - VLAANDEREN

sectoren beloopt op heden circa 335.000 eenheden, tegenover een actieve bevolking van circa 410.000. Deze geringe plaatselijke tewerkstelling tegenover de actieve bevolking is dan ook oorzaak van hoge werkloosheid en een hoge migratiebeweging.

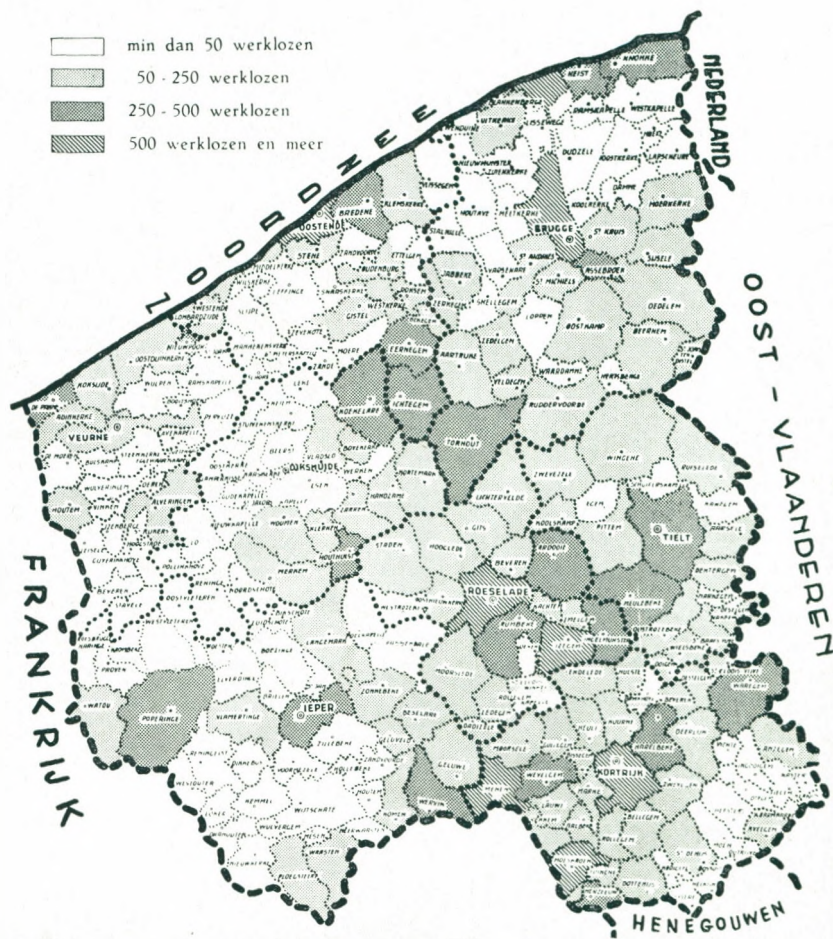
In 1956 bedroeg de volledige werkloosheid 24.800 eenheden, hetzij 6,1 % van de actieve bevolking; in 1957 kende de werkloosheid een daling tot 19.800 eenheden of tot 4,7 %. De studie van de spreiding van de werkloosheid toont echter aan dat in volle hoogconjunctuur nog steeds in het centrum van de provincie een werkloosheid bleef hangen van meer dan 15 % van de actieve bevolking.

In 1958 is de werkloosheid echter opnieuw toegenomen tot 28.715 eenheden, hetzij 7,0 % van de actieve bevolking of 11 % van de arbeiders- en bediendenbevolking. Niet minder dan 40,8 % van de West-vlaamse bevolking leeft in gemeenten waar de permanente werkloosheidsdruk 7 % van de actieve bevolking beloopt; hiervan leeft iets meer dan een vierde in gemeenten met meer dan 10 % werkloosheid. De studie per gemeente toont duidelijk de concentratie aan: in de reeds lang gekende werkloosheidszak van West-Vlaanderen liggen 6 gemeenten bijeen, waarvan 2 een werkloosheid kennen van 16 à 17 %, 2 een werkloosheid van 19 à 21 % en 2 een werkloosheid van 22 à 23 % van de actieve bevolking. Voor West-Vlaanderen is het daarenboven pijnlijk te constateren dat in deze provincie proportioneel meer jongeren werkloos zijn dan elders in het land.

De werkloosheidsdruk is dan ook in West- en Oost-Vlaanderen het hoogst tegenover de loontrekkende bevolking 1947; ook tegenover de totale werkgelegenheid (R.M. Z., mijnen-, havenarbeiders) is de werkloosheidsdruk het hoogst in West- en Oost-Vlaanderen met 11 %; na deze provincies volgen Antwerpen en Luxemburg met 7 %, Limburg met 6 %, Namen met 4 % en Henegouwen, Luik en Brabant met 3 %.

Buiten de werkloosheid als indice van economische nood, komt het feit van de be-

AANTAL WERKLOZEN
PER GEMEENTE IN 1958

langrijke tewerkstelling van Westvlamingen in het buitenland. Nergens in ons land treft men een streek aan waarvan circa 50.000 arbeiders op tewerkstelling in het buitenland zijn aangewezen. West-Vlaanderen telt 40.000 grensarbeiders in Noord-Frankrijk, 8.000 seizoenarbeiders in Frankrijk en 200 grensarbeiders in Nederland. In totaal vertegenwoordigt deze groep 12 % van de totale actieve bevolking en 23 % van de totale Westvlaamse arbeidersklasse.

De toekomst van deze grote massa is zeer somber: Frankrijk bemoeit jaar per jaar de uitwijking van seizoenarbeiders; de demografische expansie van Noord-Frankrijk en de rationalisering van de textielnijverheid bedreigen verder een massa van 40.000 Westvlaamse grensarbeiders.

West-Vlaanderen telt daarenboven nog 15.000 woonforensen, die dagelijks in een andere provincie van België zijn tewerkgesteld: het feit dat in twee jaar tijd 2.500 mijnarbeiders in West-Vlaanderen konden gerecruteerd worden, met een gemiddelde uithuizigheid van meer dan 15 uur per dag, is een andere indice van het arbeidstekort in eigen provincie en onmiddellijk achterland.

Het tekort aan werkgelegenheid in West-Vlaanderen zal in de toekomst nog aanwassen door terugkerende seizoen- en grensarbeiders en door de aangroei van de actieve bevolking. Na Limburg is in West-Vlaanderen het hoogste geboortecijfer van België aan te treffen.

De economisch zwakke structuur van West-Vlaanderen heeft haar effect op het inkomen. Het totale inkomen dat op heden door werkloosheid aan West-Vlaanderen ontsnapt, is na bere-

kening minimaal 1,2 miljard frank per jaar; het verlies aan koopkracht van de mobiele beloopt daarenboven eveneens minimaal 200 miljoen frank.

Het is duidelijk dat de economische onderontwikkeling van West-Vlaanderen en dit belangrijk inkomensverlies zijn effect heeft op de algemene inkomenssituatie. In het dienstjaar 1950 was het gemiddelde van de aangeslagen inkomens door de bedrijfsbelasting na Luxemburg het laagst in West-Vlaanderen onder alle Belgische provincies. Het volstaat eveneens de statistiek van de R.M.Z. na te gaan om een tweede bevestiging te vinden van deze toestand: in geen enkele provincie van België zijn immers de verdiensten van de arbeiders en bedienden zo laag als in West-Vlaanderen. West-Vlaanderen is de enige Belgische provincie waar de arbeiders volgens de R.M.Z.-statistiek 1957 geen 200 F per dag verdienen, en met Luxemburg eveneens de provincie waar het gemiddelde maandloon voor bedienden beneden de 10.000 F ligt.

De studie van deze gegevens per arrondissement illustreren verder opnieuw de dieptepunten. Het gemiddelde aangeslagen in-

« Stempelen », lot van 30.000 Westvlamingen.

(Foto J. Sansen)

komen van wedde- en loontrekkenden was in 1946 in de arrondissementen Ieper, Diksmuide, Tielt, Veurne en Roeselare het laagst van alle Belgische arrondissementen; nadien volgen Dinant, Bastenaken en Neufchâteau. Ook de gemiddelde industriële winsten waren te Diksmuide het laagst van het gehele land. Dezelfde situatie vinden we terug in de R.M.Z.-statistiek van 1956. De dagverdiens van de arbeiders is het laagst in de arrondissementen Diksmuide, Tielt, Oudenaarde, Roeselare en vervolgens te Tongeren; de maandverdiens van de bedienden is, na Bastenaken, het laagst in de arrondissementen Ieper, Diksmuide, Tielt en Virton. West-Vlaanderen blijft voor alle inkomensgroepen steeds het laagst met een drietal arrondissementen. De loonsverschillen van de Westvlaamse werknemers met deze van het Rijk, betekenen voor West-Vlaanderen een inkomensverschil van 1,06 miljard F. Werkloosheid, mobiliteit, geringere verdiensten in de nijverheid betekenen reeds een inkomensverschil van 2,25 miljard frank; het is duidelijk dat deze verminderde geldstroom zich eveneens laat voelen in andere sectoren. Zo ligt het gemiddeld inkomen van handels- en industriële winsten

meer dan 6.000 F lager in West-Vlaanderen dan in het Rijk; door dit belangrijk verschil belopen de inkomsten minimum 350 miljoen lager in West-Vlaanderen.

* * *

Voor West-Vlaanderen is een regionaal-ekonomische politiek een dringende noodzakelijkheid. Vanaf 1954 werd, na de publicatie van een grondig onderzoek van de Westvlaamse ekonomie, gerugsteund door een theoretisch onderzoek, vanuit West-Vlaanderen aanhoudend beroep gedaan op de centrale overheid om door begunstigingsmaatregelen aan het verschijnsel van cumulatieve verzwakking het hoofd te kunnen bieden.

Wat betreft het verwekken van een stroming voor regionale maatregelen werd hier in deze provincie baanbrekend werk verricht; de W.E.R. stelt dan ook zijn hoop op het wetsvoorstel 163, waar door begunstigingsmaatregelen voor zekere gewesten de werkloosheid in de noodgebieden zal aangepakt worden.

Een ontwikkelingspolitiek voor West-Vlaanderen betekent insgelijks het verbeteren van de infrastructuur; wij kunnen ons echter op dit vlak niet van de indruk ontdoen dat hier door de centrale overheid vaak in omgekeerde zin wordt gewerkt. Ter verduidelijking wijzen wij enkel op het Tienjarenplan 1.350 ton, waardoor een omvangrijk kanalen-net in ons land zal gegeven worden voor lichters van 1.350 ton, waarvan echter geen enkel West-Vlaanderen aandoet.

Hierdoor zal West-Vlaanderen inzake aantrekkingskracht op de nijverheid opnieuw een belangrijke benadeliging ondergaan. Onze provincie

Grensarbeiders trekken te voet over de grens; de ledige bussen schuiven aan.
(Foto M. Anckaert)

moet het nog steeds stellen met een kanalenet van 300 ton en minder en de broodnodige verbinding van de Westvlaamse kusthavens met hun achterland blijft nog steeds achterwege. Van een spoedige uitbreiding en aanpassing van Zeebrugge voor superschepen, op de verdere ontplooiing van de specifieke functie van de haven van Oostende, en op de aansluiting door verbreding van onze kanalen op het net van 1.350 ton moet veel verwacht worden.

De Regering heeft een aanvang genomen met een politiek van regionale welvaartsbevordering. De Westvlaamse Economische Raad verheugt zich er over dat na jarenlang aandringen een definitieve stap werd gezet in deze richting. De Westvlaamse Economische Raad heeft gevraagd dat bij deze politiek zou rekening gehouden worden met de werkloosheidsdruk, de massale en bedreigde tewerkstelling in het buitenland, de demografische groei, de inkomenssituatie en de afstand tussen het noodgebied en de industriële aantrekkingspolen van het land. Bij studie van deze objectieve factoren die de basis moeten vormen bij het afbakenen van ontwikkelingsgebieden is het duidelijk dat West-Vlaanderen met goed recht op prioriteit mag aandringen.

In het gehele oostelijk en centraal gelegen gebied van West-Vlaanderen ligt een werkelijke werkloosheidszak waar een ontwikkelingspolitiek hoogst noodzakelijk is. In het Ieperse, waar 50 % van de arbeidsbevolking in Frankrijk werkt — tewerk-

stelling die ernstig bedreigd is — is reconversie geboden.

De Westvlaamse Economische Raad heeft in een schrijven aan de Heer Eerste Minister eveneens een bijzonder aspect van deze streek belicht: West-Vlaanderen en vooral de centraal en zuidelijk gelegen gewesten betalen nog steeds de tol van de eerste wereldoorlog.

Door de volledige verwoesting van de frontstreek hebben immers de vroeger plaatselijk gevestigde bedrijven, ten einde van de eerste naoorlogse boom te kunnen profiteren, verplicht geweest zich elders te vestigen. Eenmaal elders ingeplant, zijn deze bedrijven daar gebleven. De Westvlaamse Economische Raad meent dat het rechtvaardig is, dat 40 jaar na de vijandelikheden, de economische schade van de eerste wereldoorlog aan deze gewesten wordt vergoed door begunstigingsmaatregelen vanwege de Centrale Overheid. Deze opgelopen schade slaat zowel op de eigenlijke frontstreek als op geheel centraal West-Vlaanderen dat zich na de eerste wereldoorlog in de gunstige periode integraal moest inzetten voor de wederopbouw van de verwoeste gewesten.

Het werkgelegenheidsvraagstuk in West-Vlaanderen is groot; de W.E.R. zal verder aandringen opdat binnen afzienbare tijd een begin zou gemaakt worden met een regionale welvaartspolitiek voor het door werkloosheid getroffen West-Vlaanderen.

Antwerpse Verzekerings Maatschappij

SECURITAS

N. V.

De oudste Verzekeringsmaatschappij van het land. Gesticht in 1819.

Bekend om haar voordelige voorwaarden en vlugge schaderegeling.

Gevestigd te **ANTWERPEN - Kipdorp, 46**

BRAND - LEVEN -
AUTO'S - BURGER-
LIJKE AANS-
PRAKELIJKHEID - WET
- GLASBRAAK -
WINSTVERLIES -
DIEFSTAL - VER-
ZEKERINGEN « AL-
LE RISICO'S »

Karakteristieken van de Westvlaamse Landbouw

L. BOCKSTAELE.

*Directeur van
het Provinciaal
Onderzoeks- en
Voorlichtings-
centrum voor
Nijverheidsteelten.*

West-Vlaanderen mag ongetwijfeld beschouwd worden als een streek waar een harmonisch evenwicht behouden werd tussen de voornaamste uitingen van de menselijke bedrijvigheid: landbouw, nijverheid en landbouw. De intensieve benutting van de bodem vormt een voorname welvaartsfactor. Ruim een vijfde van de actieve mannelijke bevolking is in het landbouwproductieproces ingeschakeld. Dit resultaat werd enkel bereikt, dank zij een grondige uitbating van de beschikbare mogelijkheden, welke geleid heeft tot een hoge specialisatie.

De Westvlaamse agrarische sector vormt een ongeëvenaard rijk gevarieerd beeld, met talrijke heerlijke facetten, dat als de resultante mag beschouwd worden van de grote verscheidenheid in bodemtypes en de aard van de landbouwbevolking. De natuurlijke vruchtbaarheid van de grond is naast de technische vaardigheid en het economisch doorzicht van de bedrijfsleider, van doorslaggevende invloed op de vorm van de landbouwuitbating.

Bodemkundig en klimatologisch is West-Vlaanderen gunstig gesitueerd. Het mild zeeklimaat, waar extreem hoge of lage temperaturen eerder zeldzaam voorkomen, is een bijzonder gunstig element dat inzake teeltkeus brede mogelijkheden biedt. De beschikbare bedrijfsoppervlakte vormt echter een belangrijke beperkende factor. Het is evenwel een bijzondere stimulans om de uitbating zo intensief mogelijk te voeren, en zich toe leggen op speculaties welke toelaten op een minimum oppervlakte de beschikbare werkkrachten productief in te zetten.

Niet alleen de aard van de ter beschikking staande grond, maar evenzeer het vooruitstrevend karakter van de Westvlaamse landbouwexploitant, heeft zijn stempel gedrukt op zijn uitbatingswijze. De hoge ontwikkelingsgraad van de landbouwsector werd bereikt dank zij de harde werklust die de boer en zijn familie weten te koppelen aan een flinke technische vaardigheid, die zij bestendig trachten te verbeteren. Een scherpe ondernemings- en handelszin van de bedrijfsleider laten toe de productie in de passende richting te oriënteren. Het streven van de uitbater is er steeds op gericht op het bedrijf een renderende bezigheid te verschaffen aan de medewerkende familieleden. Arbeidsintensieve exploitaties, zoals de onderscheidene taken van de veeuitbating, de nijverheids- en aanverwante teelten genieten van oudsher zijn bijzondere belangstelling.

De Westvlaamse boer volgt de actualiteit op de voet. Ononderbroken ziet hij uit naar mogelijke verbeteringen om zijn bedrijf aan te passen aan de economische of technische evolutie. Gewassen die interessante teeltcombinaties toelaten, een betere benutting van de beschikbare arbeidskrachten of van de bedrijfsoppervlakte mogelijk maken, doelmatiger uitbatingswijzen en dergelijke, worden graag beproefd. Wanneer het blijkt dat de nieuwigheid een wezenlijke verbetering betekent, kent zij doorgaans een buitengewone snelle algemene toepassing. Merkwaaardige voorbeelden hiervan vinden wij in de ontwikkeling van de brouwerijcultuur die tijdens en vooral kort na de jongste wereldoorlog in het teeltplan werd ingeschakeld en in korte tijd een belangrijke speculatie is geworden.

De dagrantsoenbeweiding die een uiterst intensieve uitbating van het grasland mogelijk maakt kende een even snelle opgang.

De meest recente en wellicht ook de meest markante uiting van het aanpassingsvermogen van de Westvlaamse landbouw vinden wij in de uitzonderlijk snelle uitbreiding van de teelt van grove groenten. De jongste jaren immers hebben de vroege aardappelen, de schorseneren, en de winterbloemkolen, naast diverse andere groenten die in open lucht kunnen verbouwd worden, op talrijke hoeven definitief burgerrecht verworven. Op meerdere bedrijven benemen deze gewassen een aanzienlijk procent van de beschikbare akkerbouwgronden.

De Westvlaamse boer laat zich ook niet afschrikken door de diverse risico's eigen aan de teelt of de afzet van sommige gewassen. Van oudsher zijn talrijke hofsteden afgestemd op deze bij uitstek speculatieve vruchten die, in sommige jaren, buitengewoon renderend kunnen zijn.

De vier vijfden van de uitgestrektheid van de provincie worden door de boer in gebruik genomen. De landhonger noopt alle beschikbare gronden in cultuur te brengen. In de arme duinengrond waar de bodem volledig samengesteld is uit grof zand dat van nature voor landbouwdoeleinden ongeschikt is en waar bestendig een verbeterde strijd dient gevoerd tegen de natuurelementen, werden in de loop der jaren, prachtige groentebedrijven tot stand gebracht, waarvan de opbrengst, met de beste kan vergeleken worden. Gebruik makend van het zachtere winter- en voorjaarsweder, mede de gunstige ligging in een belangrijk consumptiecentrum met een hoge koopkracht, hebben talrijke groentekwekers zich gespecialiseerd in de productie van primeurs, sector waarin ze een rechtmatige faam hebben weten te verwerven.

Weinig van de talrijke toeristen die 's zomers aan onze kust verblijven vermoeden dat er naast en tussen de ontelbare ontspanningsgelegenheden die aldaar gevestigd zijn, uiterst goed verzorgde tuinbouwondernemingen bestaan die alleen kunnen in stand gehouden worden door een aanhoudende harde strijd tegen wind en zand.

De vruchtbare Polders met hun zo uitgestrekte als vermaarde grasweiden, afgewis-

seld met rijke korenvelden, steken schril af tegen de arme duinengrond. De boerderijen, oud maar mooi van kleur en lijn, liggen er zeer verspreid wegens hun grotere uitgestrektheid. Het is de streek van de echte landelijke dorpen met een gering aantal inwoners, die practisch uitsluitend leven van de landbouw en waar het bevolkingsverloop functie is van de tewerkstellingsmogelijkheden in deze sector.

Op talrijke polderbedrijven beslaat het grasland meer dan de helft van de oppervlakte en de rundveehouderij heeft er vanzelfsprekend een buitengewoon hoog ontwikkelingspeil bereikt. De weiden welke sinds mensengeheugenis worden uitgebaat, vertonen een uitzonderlijk gunstige samenstelling van de flora. Zij hebben het uitgangsmateriaal geleverd aan de plantenveredelaar die er uitstekende selecties heeft uit gekweekt, geschikt voor alle gronden.

Deze natuurlijke weiden die met een minimum aan bemesting kunnen uitgebaat worden, zijn van oudsher vermaard voor hun uitmuntende geschiktheid voor het vemen van runderen. Het is dan ook normaal dat deze speculatie er een grote uitbreiding heeft genomen en de vetbeesten door de specialisten ter zake hooggeprezen worden.

Het was ook in de Polders dat het zwaar Belgisch trekpaard, dat tot voor enkele jaren de faam heeft uitgemaakt van onze landbouw, in al zijn luister en grootheid kon worden bewonderd. In deze zware grond kan het paard zijn kracht volledig ontplooien en komen zijn diverse kwaliteiten ten volle tot hun recht. Menig bedrijfsleider toont U met fierheid de trofeeën welke de familie destijds op paardenprijskampen heeft gewonnen. De eremetalen, die als kostbare relikwieën worden bewaard, prijken nog steeds op de ereplaats. Spijts de toenemende motorisatie bekleeft de paardenfokkerij er op meerdere hoeven nog een belangrijke plaats.

Naast de veekweek is de graanteelt er zeer belangrijk. Een speciale vermelding in deze tak verdient de brouwerstcultuur. De grond- en klimaatsvoorwaarden zijn ten eerste geschikt voor dit gewas. Ofschoon de teelt van recente oorsprong is, kunnen de opbrengsten zowel kwalitatief als kwantitatief met de beste van de wereld vergeleken worden. De Westvlaamse brouwerstproducenten hebben dan ook in korte tijd een hoge faam verworven. Geen in-

« Roggestuiken ».

(Foto J. Sansen)

spanningen zijn hen te zwaar om deze reputatie te verhogen.

In de zandstreek van midden West-Vlaanderen zijn de hoeven van oudsher gezinsbedrijven. Dit wil zeggen dat de arbeid bijna uitsluitend verricht wordt door de boer en zijn familieleden. Een kleine gemeenschap die in haar harde arbeid zich een sober bestaan weet te veroveren.

De bedrijfsgrootte is er in de regel onvoldoende om langs de weideuitbating of de akkerbouwproductie een voldoende hoog inkomen te verschaffen aan het landbouwgezin. De bedrijfsvoering is in de eerste plaats gericht op een oordeelkundige exploitatie van de weiden en op de omzetting van de akkerbouwproductie, langs het vee, tot hoogwaardiger producten, hetgeen tevens toelaat de familiale arbeidskrachten een productieve werkgelegenheid te verschaffen. Een passende teeltkeus gekoppeld aan een ruim gebruik van organische en scheikundige meststoffen, laten toe een aanzienlijk gedeelte van het nodig veevoeder op eigen bedrijf goedkoop te produceren.

Graanteelt wordt in de regel gecombineerd met nateelten, waarvan de opbrengst bestemd is voor de voeding van het vee gedurende de herfst- en de winterperiode. Vernuftige ondernemers slagen er in merkwaaardige combinaties tot stand te brengen en uitzonderlijke opbrengsten per hectare te bereiken.

De zelfgewonnen producten worden met krachtvoerders aangevuld hetgeen de mogelijkheid schept op een beperkte oppervlakte een sterke veebezetting uit te baten en het bedrijf leefbaar te houden.

Het grootste deel van de provincie behoort tot de zandleemstreek. Het is op deze grondsoort dat de meest typische bedrijven gevestigd zijn. De boeren zijn er in de regel bijzonder vooruitstrevend en uiterst ondernemend. De meeste zijn goed vertrouwd met de traditionele nijverheids- en handelsgewassen, die op talrijke hoeven het grootste deel van de beschikbare akkerbouwgronden bezetten. Voor degene die er op uit is de landbouw in al zijn rijkdom en verscheidenheid waar te nemen, heeft juist deze streek de grootste bekoring.

De landbouw wordt er zakelijk bedreven. Alles is ingesteld op een rationele bedrijfsvoering. Een oordeelkundige aanwending van de kunstmeststoffen, de ziekte-, insecten-, en onkruidbestrijdingsmiddelen en, waar het nuttig voorkomt, een verstandige toepassing van de mechanisatie, laten toe kwalitatieve en kwantitatieve resultaten te bekomen die tot de hoogste prestaties ter wereld behoren. Alle gewassen kunnen er met succes verbouwd worden.

Gewassen die veel arbeid opsorpen en waarvan de productie onder een veredelde vorm in de handel wordt gebracht, worden er met voorliefde gekweekt. Het is in dit gewest dat het zwaartepunt gevestigd is van de Belgische hopcultuur, de tabak- en de cichoreiteelt, en dat prachtige landbouwnijverheden ontstaan zijn. Een typisch voorbeeld hiervan vormt de vlasvezelbereidingsnijverheid, die in de loop der jaren uit het landbouwbedrijf gegroeid is.

De achteruitgang van de rendabiliteit van sommige traditionele nijverheidsvruchten heeft op talrijke uitbatingen een grondige wijziging gebracht in de keus van de arbeidsintensieve teelten. Vooral de streek van Roeselare waar de teelt van cichorei in het verleden een sterke uitbreiding kende, werd het gevoeligst gewijzigd. De cichoreibezaaïingen werden immers in zeer

sterke mate vervangen door groenten in open lucht. De jongste jaren is in dit gewest een voornaam centrum ontstaan van extensieve groenteteelt. De aanwezigheid van een degelijk afzetapparaat en een flink uitgebouwd tuinbouwonderwijs heeft deze evolutie in aanzienlijke mate bevorderd.

Het kan voor oningewijden misschien enigszins verwonderlijk schijnen dat in deze streek met haar hooggespecialiseerde akkerbouw een even intensieve veeuitbating wordt aangetroffen. De rundveekweek, de varkenshouderij en de pluimveeteelt, hebben er een zeer hoge ontwikkeling bereikt. In alle takken van de veeuitbating komen vooraanstaande kwekers voor wier producten met de beste hunner beroepsgenoten uit andere gewesten kunnen wedijveren.

De hoeven in Zuid-West-Vlaanderen, behorende tot de leemstreek, bezitten doorgaans een grotere uitgestrektheid, mede in gevolge het zwaardere bodemtype. Het zijn hoofdzakelijk gespecialiseerde akkerbouwbedrijven. De hoge natuurlijke vruchtbaarheid van de bodem laat toe zeer hoge producties te oogsten.

Het mag wel merkwaardig genoemd worden dat in West-Vlaanderen waar alle teelten en vooral de hoog gespecialiseerde zo sterk vertegenwoordigd zijn, een uiterst geringe belangstelling bestaat voor de fruitteelt. Waar de fruitexploitaties in andere gewesten van het land aanzienlijk werden uitgebreid kent deze cultuur, in onze provincie, bijna geen vooruitgang. Het is moeilijk de juiste oorzaak van deze toestand na te gaan. Het feit dat de grond in hoofdzaak in pacht wordt uitgebaat en de fruitteelt hoge investeringen vergt die gedurende een lange periode met zekerheid moeten kunnen uitgebaat worden vormt ongetwij-

feld een voorname hinderpaal voor deze exploitatie. Een fruitaanplanting eist verder van bij de aanvang een kostelijk onderhoud en de opbrengst is de eerste jaren zeer gering. Zij kan ook moeilijker omgeschakeld of aangepast worden aan mogelijke wijzigingen van de vraag van de verbruiker.

De intensivering van het klein en middelgroot landbouwbedrijf werd de jongste jaren veeleer gezocht in de groenteteelt, welke een buitengewoon snelle uitbreiding heeft genomen. Talrijke bedrijven welke aanvankelijk alleen extensieve groenten in open lucht verbouwden, evolueerden geleidelijk naar de intensieve tuinbouw onder glas.

Het Roeselaarse en in mindere mate het kustgebied zijn op dit gebied toonaangevend. West-Vlaanderen is stilaan op weg om ook inzake groentekweek in België een zeer voorname plaats in te nemen. Een degelijk uitgebouwd tuinbouwonderwijs, een intense vulgarisatie via de beroepsorganisatie en de aanwezigheid van sterke coöperatieve veilingen hebben onbetwistbaar een ruim aandeel gehad in het ontstaan van deze nieuwe mogelijkheden. Het zijn tevens krachtige hulpmiddelen om deze speculatie verder te laten ontplooiën.

Het is thans moeilijk de gevolgen te voorzien van de internationale accorden die zullen leiden tot de eenmaking van West-Europa. Ook onze landbouw zal zich moeten aanpassen aan de verruiming van de markt en de verscherpte concurrentie. Geografisch zijn wij onbetwistbaar gunstig gelegen. De verwezenlijkingen die in het verleden tot stand gebracht werden laten ons toe de toekomst met vertrouwen tegemoet te zien.

Wereldkampioenen

BIEREN

AIGLE - BELGICA

BAB Lager Bier

PILS Aigle-Superieur

Beslissing van de Jury

Wereldwedstrijd voor Bieren 1958

4 eeuwen kwaliteit

Brugge Tel. 367.11

5 lijnen

LUXUS MEUBELN

ontworpen door Jos De Mey

DE VOLLEDIGE LUXUS KOLLEKTIE IS TENTOONGESTELD IN DE SHOWROOM

Slachthuisstraat, 23, Kortrijk/België Tel. 056/23369

p.serneels

De industrialiseringspo

Het is onontbeerlijk aan het verleden van de Brugse havens te herinneren om de huidige industrialisatiepolitiek en de toekomstmogelijkheden te begrijpen.

De haveninstallaties, op 23 juli 1907 door Koning Leopold II plechtig geopend, omvatten te dien tijde een aanleghaven in diep water of de voorhaven van Zeebrugge, een binnenhaven bestaande uit de zeesluis te Zeebrugge, het zeekanaal thans Boudewijnkanaal genoemd, en twee handelsdokken te Brugge, verbonden met het kanaal Oostende - Brugge - Gent, door middel van een sluis, en een schuilhaven, bestemd voor een dertigtal zeilsloepen, te Zeebrugge.

Foto hierboven: «Outboard Marine Belgium». —
Amerikaans filiaalbedrijf te Brugge.

(Foto Stadsbestuur, Brugge)

door P. VAN DAMME,
Burgemeester van Brugge,
Beheerder W.E.R.

*Rede uitgesproken op 29 november 1958
op de Algemene Vergadering van de
W.E.R.*

De exploitatie van de haveninrichtingen, bij uitzondering van de vissershaven, is aan de M.B.Z.I. toevertrouwd. De uitbating van de vissershaven is in handen van de stad Brugge.

Nijverheden vestigden zich vóór 1914 in

STREKEN STEDEN EN GEMEENTEN IN BEWEGING

strie niet beantwoordden — bij gebrek aan toegangswegen en spooraansluitingen, en om hun te laag peil in verhouding tot het peil van de dijken — ofwel eigendom waren van eigenaars die niet wilden verkopen of te hoge eisen stelden.

Bij het opmaken van de plannen in de jaren 1890-95 had men er niet aan gedacht terreinen langsheen het kanaal te onteigenen met het doel een industriezone aan te leggen.

Onderlijnen wij dat in 1924 de huidige glasfabriek op de gronden van de vernielde brikettenfabriek en dat in 1926 een slachterij eveneens in de achterhaven van Zeebrugge werden opgericht.

Om de nijpende nood aan nijverheidsterreinen te verhelpen, besliste de beheerraad van de M.B.Z.I. in 1943 het graven van nijverheidsdokken in te studeren. Het tracé van een nijverheidsdok in de havenconces-

ek van de stad Brugge

de achterhaven van Zeebrugge op gronden behorende tot de vergunning van en in huur gegeven door de M.B.Z.I. (*). Deze nijverheidszone omvatte toen de nog bestaande kooksfabriek, een brikettenfabriek, gedurende de oorlog 1914-18 totaal vernield en niet weder opgebouwd, de houtzagerij Bulcke, tankinstallaties gedurende de oorlog 1940-45 vernield, en de nog bestaande werf van bouwmaterialen De Vreese en Simon.

Nijverheden vestigden zich niet langs het Boudewijnkanaal, spijs talrijke aanvragen, omdat alleen de dijken, met een breedte van 50 m, tot de vergunning van de M.B.Z.I. behoren, terwijl de aanpalende gronden ofwel aan de eisen van de indu-

sie te Brugge, waar de gronden aan de Stad toebehoren, en van een dok in de achterhaven van Zeebrugge, midden de concessie, waarvan de gronden eigendom zijn van de Staat, werd door de beheerraad vastgelegd en goedgekeurd.

Na de oorlog werd tussen de Stad en de M.B.Z.I. onderhandeld over de verwezenlijking van het ontwerp van dok te Brugge. Op 19 november 1949 keurde de gemeenteraad een overeenkomst goed, die op 25 november 1949 door de partijen werd ondertekend.

Intussen was een deskundige door de Stad met het opmaken van een definitief ontwerp belast geworden. Een toelage van 60 % werd van het Ministerie van Openbare Werken verkregen. De aanbesteding had plaats op 16 juni 1950 en op 1 juli 1950

(*) Maatschappij der Brugse Zeevaartinrichtingen.

besliste de gemeenteraad de werken te laten uitvoeren voor de som van 41.943.000 F. Naderhand werden nog enkele voltooiingswerken verricht: bestrating, riolering, waterleiding en verlichting. De totale uitgave beliep uiteindelijk 44 miljoen waarvan 16 miljoen ten laste van de Stad Brugge.

Het nieuw dok werd in augustus 1952 plechtig ingehuldigd. Een oppervlakte van 49 hectaren nijverheidsgrond, gelegen ten oosten, ten zuiden en ten westen van het dok, alsook ten westen van het verbrede zeekanaal, waren aldus klaar voor industrievestiging.

Na anderhalf jaar was de belangstelling vrij groot voor de gronden. Verheugend was, dat niet alleen de groeiende Brugse ondernemingen er zich voor interesseerden, maar dat onderhandelingen met voornamelijk firma's uit binnen- en buitenland tot een goed einde konden worden gebracht. Met het oog op werkverschaffing, aarzelde het stadsbestuur niet zich de noodzakelijke inspanningen te getroosten.

De voorwaarden bij de verkoop wisselden naarmate de belangrijkheid van de zaken en rekening houdend met de voordelen die elders, o.m. in Nederland, werden aangeboden.

Onder de voornaamste gevestigde of in opbouw zijnde fabrieken, stippen wij aan:

— de Belgische Onttinningsfabriek of tinherwinningsbedrijf, die 12.000 m² in eigendom heeft. Het blikafval wordt aangevoerd per zeeschip, spoor- en vrachtwagen. 40 man zijn er werkzaam.

— de ultra-moderne katoenspinnerij en -weverij van de N.V. Union Cotonnière. De gebouwen beslaan ongeveer 2 Ha. De maatschappij beschikt over een bijkomende 5 Ha voor uitbreiding. De uitrusting omvat o.m. 285 weefgetouwen van de firma Picanol Ieper. De investering bedraagt 175 miljoen en de tewerkstelling 340 arbeiders.

— de Belgische Radio- en Televisiefabriek: de gebouwen beslaan 1 Ha, 13 Ha zijn eigendom van de maatschappij voor verdere uitbreiding. Het aantal werknemers, thans 340, zal de 460 bereiken in april en 600 in oktober 1959. Uitbreidingswerken worden binnenkort aangevangen. 360 televisietoestellen worden er dagelijks gemonteerd.

— een ultra-moderne fabriek van vernis-

en verfwaren is in opbouw voor rekening van de maatschappij « Franco-Belge »; de gebouwen beslaan 1 Ha en zijn een merkwaardige aanwinst in verhouding tot de huidige veel kleinere en verouderde fabriek.

— de Scheepswerven van Vlaanderen: oppervlakte 5 Ha. Bedienden en arbeiders: 490. Zeeschepen met een tonnemaat van maximum 12.000 ton kunnen op 2 hellingen worden gebouwd; twee titankranen met een hefvermogen van 25 ton bedienen de hellingen.

— Outboard Marine Belgium: filiaal van een Amerikaanse en Canadese maatschappij; fabriek van buitenboordmotoren en motoren voor grasmachines. De fabriek, in juni 1958 ingehuldigd, beslaat 1 Ha; 2 Ha zijn nog te bebouwen. 160 werknemers; exporteert naar alle landen van West-Europa, West-Afrika, Australië, Nieuw-Zeeland en Zuid-Amerika. Uitbreidingswerken worden in 1959 uitgevoerd.

— een moderne haringrokerij en viskonservefabriek is in opbouw voor rekening van de vooruitstrevende Brugse firma Aug. Van den Abeele en Zonen. Oppervlakte van de gebouwen: 8.000 m²; 6.000 m² zijn voor uitbreiding beschikbaar.

De overige installaties omvatten o.m. 2 graansilo's, 2 scheepswerven voor het bouwen van lichters, ateliers van metalieke konstrukties, tankinstallaties, opslagterreinen en stapelhuizen, een betonfabriek, een werf voor het slopen van zeeschepen, een fabriek van liften. Vier nieuwe bedrijven zullen binnenkort worden opgericht: een aardappel-entrepot met spoel- en sorteerinstallaties en juteweverij, een mattenfabriek, een werf van bouwmaterialen, een werf voor het slopen van grote zeeschepen.

Het industriegebied in de achterhaven van Zeebrugge ontwikkelde zich sedert de laatste wereldoorlog, dank zij de uitbreiding van de glas- en kooksfabrieken, de betonfabriek De Vreese en Simon, en het oprichten van een moderne en belangrijke slachterij en vleesconservenfabriek ZAM.

Naast de in 1924 gebouwde glasfabriek werd in 1956 een nieuwe glasfabriek opgericht met een investeringsbedrag van 100 miljoen frank. De totale oppervlakte beslaat 18 Ha. De nieuwe oven kan 2.300 ton glas in smelting bevatten. Het wereldrekord van capaciteit wordt aldus bereikt. De oude oven wordt herbouwd en zal dezelfde re-

kordcapaciteit hebben ; 1.100 man zijn thans in de fabriek werkzaam. Na voltooiing van de tweede oven in juni 1959, zal het aantal arbeiders de 1.700 bereiken. Vensterglas wordt naar alle landen ter wereld uitgevoerd, hoofdzakelijk naar de Verenigde Staten, Engeland en Nederland. De kwaliteit is van eerste gehalte.

De « S.A. des Fours à Coke de Zeebrugge » gebruikt sedert 1920 de oude installatie van de maatschappij « Rombacher Hüttenwerke », uit Koblenz, gebouwd in 1902 en bestaande uit 4 kleine batterijen met 32 ovens. Deze batterijen werden in 1950 gesloopt en door een batterij van 50 ovens vervangen. Een nieuwe batterij van 25 ovens werd in 1955 en een derde batterij van 35 ovens werd op 25 november jl. in werking gebracht. Die twee batterijen vertegenwoordigen een investeringsbedrag van 123 miljoen frank. De fabriek beslaat een oppervlakte van 13 Ha. 335 arbeiders en 16 bedienden zijn er werkzaam. Er worden 1.250

ton kolen per dag verbruikt voor een productie van 1.000 ton kooks en een zekere hoeveelheid bijprodukten. Ongeveer 7 miljoen m³ gas worden per jaar geproduceerd. Jaarlijks worden 100.000 ton kooks per zeeschip naar Skandinavië uitgevoerd ; de overige productie, nagenoeg 265.000 ton, gaat per spoor naar het Groot-Hertogdom en naar Oost-Frankrijk. De kolen worden uit de Verenigde Staten ingevoerd.

De firma De Vreese en Simon vervaardigt allerhande betonnen bouwmaterialen naast een belangrijke handel in cement, keien en zand. 50 man zijn er tewerkgesteld. De zee- en binnenscheepvaarttrafieken bedragen ongeveer 50.000 ton per jaar.

De nieuwe slachterij en vleesconservenfabriek ZAM levert werk aan 300 bedienden en arbeiders. De investering bedraagt 40 miljoen. Varkens, 140 per uur, en rundren, worden er hoofdzakelijk geslacht. Het vervoer geschiedt per spoor en kamion. Er wordt weinig geëxporteerd.

Laden in de Brugse Zeehaven.

(Foto Stadsbestuur, Brugge)

Wij mogen het nijverheidscentrum der vissershaven van Zeebrugge niet onderschatten. Rondom de twee dokken treft men drie scheepswerven aan voor houten en stalen vissersboten, drie ijsfabrieken, een diepvriesinstallatie, een rokerij, talrijke ateliers, met een tewerkstelling van ongeveer 400 arbeiders en bedienden.

Wij stippen ook met groot genoegen aan dat, sedert 1945, buiten de twee kernen van het nijverheidsdok en de achterhaven van Zeebrugge, nieuwe industrieën zich vestigden en bestaande nijverheden werden uitgebreid op Brugs grondgebied. Wij vermelden o.m. de belangrijke fabriek van spanbeton Structo, die langs de Damse Vaart gelegen, 3 Ha beslaat, de firma's Wardenier, Dumon, Lanssens, de Nederlandse Gist- en Spiritusfabriek, de Westvlaamse Betonwerkerij, de Eigenaars- en Landbouwersbond, de Nieuwe Molens en de Bloemmolens De Wulf, de blikslagerij Declerck, brouwerijen, de Etamfabriek, scheepswerf Sabarn en de Coca Cola installaties in opbouw.

De industrialisatie van het havengebied is geen louter lokale aangelegenheid. Slechts 32 % van het bedienden- en werkliedenpersoneel van de 7 voornaamste fabrieken, zijn Bruggelingen.

Het totaal bedrag van de belangrijkste investeringen gedurende de vier laatste jaren, bereikt 800 miljoen frank. De bouw en de uitrusting der fabrieken waren bronnen van werkverschaffing voor talrijke bedrijven over het ganse land; hun exploitatie is een weldaad voor een ganse streek.

* * *

Welke zijn de toekomstmogelijkheden?

De ervaring leert dat, voor het welslagen van een industrialisatiepolitiek, talrijke elementen moeten voorhanden zijn.

De aardrijkskundige ligging is van het alergrootste belang: een zeehaven biedt grote voordelen. De nabijheid van een groot afzetgebied kan beslissend zijn. Maatschappijen weigerden ateliers voor automontage hier op te richten, om reden van de transportkosten van de wagens naar het centrum van het land, in feite het afzetgebied, en van de risico's die ermee verbonden zijn. De mogelijkheid tot aanwerving in volle eigendom van goedkope nijverheidsgronden beïnvloedt zeer gunstig

de onderhandelaars. Braakliggende nijverheidsgronden zijn waardeloos.

Een essentieel element is het transportvermogen: de aanvoer der grondstoffen en de afvoer der produkten moeten per waterweg, spoor of baan aan zeer goede voorwaarden geschieden. De autovrachtwagen, dank zij het opvoeren van zijn krachtvermogen, de faciliteiten die hij biedt, het aanleggen van autosnelwegen en de modernisering van het wegnnet, wordt ongetwijfeld een ernstige mededinger van de waterweg en het spoor. Moderne toegangswegen moeten dan ook het industriegebied bedienen, en een uitgebreid degelijk wegnnet het vervoer naar de afzetgebieden in de hand werken.

Aantrekkelijke woonwijken moeten in de omgeving aangelegd worden; de aanwezigheid van overvloedig geschoolde werkrachten is onontbeerlijk; elektriciteitstarieven spelen een voorname rol; het voorhanden zijn van een zoetwater is dikwijls onontbeerlijk; de belastingspolitiek heeft een grote invloed; het openbaar bestuur moet met een geest van samenwerking en steun aan het privaat initiatief bezielde zijn. De « public relations » moeten in eer gehouden.

Deze elementen liggen aan de grondslag van een succesrijke industrialiseringspolitiek. Dit wil niet zeggen dat fabrieken zo maar uit de grond rijzen. Een systematische en bestendige propaganda moet in binnen- en buitenland gevoerd om de aandacht op de nieuwe industriezone te vestigen. Geen enkel bericht mag worden verwaarloosd, ieder vraag naar inlichtingen moet het voorwerp van voetstappen zijn, geen enkel offer is te zwaar om een eerste investering te bemachtigen. Het eerste akkoord, de eerstesteening, de bouw van de fabriek, de inhuldiging van de installatie, moeten het voorwerp van een flinke perscampagne uitmaken.

Er mag niet uit het oog verloren worden dat de concurrentie onder de steden zeer groot is. Een stad uit een andere provincie kocht, om het hoofd aan de concurrentie te bieden, gronden tegen 125 F de m², stond ze af aan 25 F de m² en boekte een verlies van ongeveer 1.200.000 F. Maar zij haalde de slag thuis.

Persoonlijke relaties spelen een belangrijke rol. De onderhandelingen met Belgische maatschappijen moeten vlug worden afgehandeld. Het Ministerie van Economische

Zaken is een bondgenoot. De wetten Du-vieusart en Rey zijn machtige wapens. Een commerciële geest moet het gemeentebestuur bezielen. Administratieve traagheid is uit den boze; uitstel is dodelijk. Plannen van jonge stads- of landgenoten met ondernemingsgeest bezielt, zijn sympatiek maar gevaarlijk. Risico mag genomen, maar men weze voorzichtig in de onvoorzichtigheid. De verwachtingen gaan niet altijd in vervulling; de kontrakten moeten dan ook steeds de belangen van de gemeenschap waarborgen.

Noordamerikaanse, Kanadese, Engelse en Duitse maatschappijen kunnen en moeten aangesproken worden.

Nederland, op dit gebied, spelt ons de les. Het richtte na de laatste wereldoorlog een kantoor te New York in om Noord-Amerika met sukses te prospekteren.

De afgevaardigden van vreemde maatschappijen zijn wantrouwig. Hun vertrouwen moet dan ook gewonnen worden. Men spreke hun taal, men weze zakelijk: « een dollar is een dollar »; men zegge de zaken zoals ze zijn, het voor en het tegen. Halen wij aan, ter illustratie van het belang van de taal, dat een Argentijnse firma om inlichtingen schreef, in het Spaans, naar een Duitse, Engelse, Franse en Italiaanse rederij; enkel de Duitse rederij antwoordde in het Spaans, en het vervoer werd haar om die enige reden toegezegd.

Men vergete niet dat de buitenlandse afgevaardigden tal van landen en steden bezoeken en zorgvuldig inlichtingen inwinnen. Zij stellen ook allerhande vragen van min of meer ondergeschikt belang: zij zien uit naar de afstand van en de verbinding met de nationale luchthaven, naar een Engelse school voor de jongens en de meisjes van de direktors, naar appartementsgelegenheid, naar een golfterrein, naar het ontspanningsleven.

Onze onderhandelingen met de N.V. Outboard Marine Belgium namen 12 maand in beslag. Brugge, in konkurrentie met Hollandse steden, wier vertegenwoordigers uit Schiphol naar New York vlogen om ter plaats te onderhandelen, aarzelde niet 16 miljoen tegen een rentevoet van 3 % aan deze maatschappij te lenen. Dit bedrag wordt ten andere in tien jaar afgelost. Op de dag van de beslissing waarbij Brugge verkozen werd, liet Brugge de beiaard spelen.

Brugge, op grond van theorieën en van opgedane ervaringen, heeft een industrialisatieprogramma opgemaakt, voornamelijk met het doel de werkloosheid in dit gewest te bekampen. Brugge telt 1.000 volledig werkloze mannen en 400 volledig werkloze vrouwen en het arrondissement respectievelijk 4.000 en 1.500. Het past hier de aandacht erop te vestigen dat thans nog elke dag een bus 40 werklieden uit het Brugse naar de kolenmijnen van Péronnes in Henegouwen vervoert. De bus vertrekt hier te 17.30 uur en komt te Péronnes aan te 20.30 uur; dezelfde bus verlaat Péronnes 's anderendaags te 6.30 uur en brengt die mensen terug te Brugge te 9.30 uur. Toestanden als deze zijn werkelijk onduelbaar en moeten worden verholpen.

Het industrieprogramma van Brugge omvat in de eerste plaats het aanleggen van industriezones, dank zij indijkingswerken in de voorhaven van Zeebrugge, het graven van twee nijverheidsdokken in de achterhaven van Zeebrugge en langsheen het Boudewijnkanaal, mits het bouwen van een zeesluis met grote afmetingen, en het verbreden en verdiepen van het zeekanaal. Het omvat vervolgens een net van toegangswegen, hoofdzakelijk de rechtstreekse baanverbinding van Zeebrugge met de autosnelweg en de ringlaan rondom Brugge; het omvat de uitbreiding van bestaande en de aanleg van nieuwe woonwijken op de St. Pieters- en de St. Jozefswijken, te Zwankendamme en Zeebrugge, in 't geheel een nieuwe stad van 40.000 inwoners.

Een der twee ontworpen nijverheidsdokken wordt thans gegraven; het zal in de loop van 1960 klaar zijn en 34 Ha worden aldus beschikbaar.

Wij verhopende dat de indijkingswerken van de Oostbank in de voorhaven in 1959 worden aangevat. Een eerste krediet is op de rijksbegroting voor 1959 uitgetrokken, voor het aanleggen van een tweede vak van de baan Zeebrugge - Autosnelweg. Plannen van aanleg van nieuwe woonwijken zijn goedgekeurd. Er wordt thans tot de aankoop van 13 Ha overgegaan voor het bouwen van ongeveer 300 bescheiden woningen.

Brugge is hoopvol gestemd.

Brugge weet dat het bedrijfsleven tot belangrijke investeringen gedwongen wordt ten gevolge van de uiterst snelle technische

voortgang en de noodzakelijke aanpassing aan de Euromarkt.

Brugge weet dat de zware metaalnijverheid zich meer en meer in de havengebieden vestigt.

Brugge weet dat de conjunctuur een zeer belangrijke invloed heeft op de investeringsactiviteit, maar Brugge verwacht vanwege de hogere overheid het scheppen van een gunstig klimaat dank zij een vooruitstrevende belastingspolitiek.

Brugge rekent uiteindelijk op de ondernemingsgeest waarvan Brugge's economische expansie getuigt.

Een bureau, belast met het opmaken van een streekplan van het Noorden der Provincie, in opdracht van de Heer Minister van Openbare Werken en van de Heer Gouverneur van West-Vlaanderen, werd in

de schoot van de Westvlaamse Economische Raad opgericht.

Brugge verheugt zich erom, want Brugge wenst een innige stedenbouwkundige en economische samenwerking, niet enkel met de gemeentebesturen van het arrondissement, maar ook van de ganse provincie.

Wij allen moeten bezielde zijn met de onwrikbare wil de economische ontwikkeling van West-Vlaanderen te bevorderen.

Wij moeten de handen in mekaar leggen en samenwerken.

Wij moeten aankloppen bij de centrale overheid: onze transportmogelijkheden: baan, waterweg, spoor, haven, basis van de economie, moeten aan de eisen van de economie worden aangepast.

Wij zeggen dan ook tot de Regering: geef ons kredieten en wij bouwen aan onze toekomst!

ZEEBRUGGE

aanleghaven voor snelverkeer en bunkering, enige Belgische kusthaven zonder versassen voor diepliggende schepen

BRUGGE

overslag- en
industriehaven

BESTUUR:

MAATSCHAPPIJ DER
BRUGSE ZEEVAART
INRICHTINGEN

Louis Coiseaulaan
BRUGGE

Telefoon 330.65 314.02
Telegram Ports Brugge

WESTVLAAMSE BEDRIJVEN

J. VANDEWALLE,
lid. W.E.R.

Diksmuide, St.-Niklaaskerk en Stadhuis. (Foto Van Lerberghe)

De Diamantnijverheid te Diksmuide

Diksmuide is ons allen bekend als het stadje bij de IJzer waar ieder jaar in augustus duizenden Vlamingen de gevallenen uit de eerste wereldoorlog komen gedenken. Minder bekend is dat het stadje met zijn stille marktplaats de hoofdplaats is van een arrondissement dat in ons land samen met het aangrenzende Veurne het record boekt van de hoogste werkloosheid. Tijdens het jaar 1958 bedroeg de werkloosheid er 24,4 t.h. van het aantal woonachtige arbeiders en bedienden tegenover 11 t.h. in West-Vlaanderen en 7,3 t.h. in het Rijk.

Is het beeld van dit IJzergewest onder algemeen economisch opzicht niet benijdenswaardig toch is er één lichtpunt in de economische geschiedenis van de naoorlogse periode. Dit lichtpunt is dat in deze periode de stad Diksmuide uitgroeide tot het voornaamste centrum van de Westvlaamse diamantnijverheid. Deze nijverheid die in West-Vlaanderen ontstaan is bij de aanvang van deze eeuw, verstrekte in 1938 werkgelegenheid aan 457 personen waarvan 180 in Diksmuide (*). Thans is de verhouding 238 in Diksmuide tegenover 350

in de ganse zeeprovincie. Diksmuide is onbetwistbaar het zwaartepunt geworden van de Westvlaamse diamantnijverheid en naar alle waarschijnlijkheid zal deze concentratie zich in de eerstkomende jaren nog sterker doen gevoelen.

Te Diksmuide wordt de diamantbewerking uitsluitend in werkhuizen verricht. Huisarbeid, een vorm welke in de Kempen veel voorkomt, is in de IJzerstad onbestaand. De diamantbewerking is te Diksmuide de voornaamste industriële activiteit. De bedrijvigheid is verdeeld over drie slijperijen: de firma's Hantsetters (53 arbeidskrachten), Joseph (65 arbeidskrachten) en Loeters (110 arbeidskrachten).

De diamantbewerking vereist geen ingewikkelde uitrusting en de benodigde drijfkracht is eerder gering. Het doorbreken van de electriciteit als energiebron heeft de mogelijkheid geschapen van de spreiding van nijverheden als de diamantnijverheid naar de arbeidskrachten toe.

De belangrijke bewerkingen welke de ruwe diamant ondergaat zijn het snijden en het

slijpen. De eerste bewerking bestaat erin de diamantsteen de vorm te geven welke het meest aangewezen is voor de afwerking van de facetten. De ruwe steen wordt bevestigd op een draaibank welke tegen een snelheid van circa 400 toeren per minuut ronddraait. Met de z.g. snijstok waarop een diamantpunt is bevestigd wordt de ruwe steen bewerkt totdat de facetten waaruit de steen is samengesteld zich duidelijker aftekenen. Alle scherpe randen en punten, die zich aan de steen bevinden, worden verwijderd.

Een volgende bewerking is het slijpen van de diamant. De werktuigen welke daarbij worden gebruikt vertonen enige gelijkenis met een platendraaier. De diamantwerker is gezeten aan zijn werkbankmolen waar midden een metalen plaat horizontaal draait tegen een snelheid van ongeveer 3.000 toeren per minuut. Deze metalen plaat die enigszins poreus is werd doordrongen met in olie gemengd diamantpoeder. De in een metalen arm gevatte diamant wordt door de arbeider tegen de draaiende schijf aangebracht. Het slijpen van ieder afzonderlijk facet van de diamant vergt een wijziging van de ligging van de steen in het uiteinde van de metalen grijparm, dop genoemd. De korreltjes diamant op de opper-

(*) De verdeling naar de centra was de volgende: Brugge 90; Diksmuide 180; Ieper 100; Nieuwpoort 12; Roeselare 60; Veurne 15.

« Diamantbedrijf te Diksmuide ».

(Foto J. Maertens)

«Snijden van diamant te Diksmuide».

(Foto J. Maertens)

vlakke van de schijf verwijderen de onzuiverheden welke de facetten van de te bewerken diamant ontsieren.

Deze korte beschrijving van de bewerkingen van de sierdiamant is uiterst schematisch. Het is daarom nodig nog bijzonder te vermelden dat de diamantbewerking een voortdurende oplettendheid vraagt van de arbeider. Er mag immers nooit uit het oog worden verloren dat het een dwingende eis is zo weinig mogelijk verlies te boeken. De waarde van een diamantsteen is, na verwijdering van de onzuiverheden, afhankelijk van zijn gewicht. Diamantbewerking vergt van de arbeidskrachten een grote graad van geschooldheid. Een degelijke opleiding is dan ook voor deze precisienijverheid van enorm belang.

Te Diksmuide geschiedt de opleiding thans in het kader van de bestaande ondernemingen onder het stelsel van het leercontract. Opvallend bij een rondgang in de bedrijven is het groot aantal jongens welke aan de molens zitten te werken. In de drie ondernemingen zijn er op dit ogenblik ongeveer 100 leerlingen. Dit verklaart waarom de gemiddelde leeftijd van de arbeidskrachten te Diksmuide de 35 jaar nog niet bereikt. De jeugdige leeftijd van de arbeidskrachten in dit gewest is beslist een zeer waardevolle troef in de handen van de ijverige Diksmuidse ondernemers. In Antwerpen, dat voor de laatste oorlog het onbetwiste centrum van de Belgische dia-

mantnijverheid was, bedraagt de gemiddelde leeftijd van de diamantslijper thans 55 jaar. De hoge leeftijd van de arbeiders te Antwerpen welke een gevolg is van de omstandigheid dat in de havenstad geen jongeren meer worden gevonden die dit beroep willen aanleren, wijst erop dat Antwerpen in de komende jaren als centrum van de Belgische diamantbewerking nog verder aan belang zal inboeten. Van Belgisch standpunt is het daarom aangewezen de afnemende bedrijvigheid van Antwerpen op te vangen door de aangroei van andere centra van diamantbewerking als Diksmuide. Wanneer deze compensatie niet gebeurt binnen de grenzen van ons eigen land, dan is het voor de hand liggend dat de diamantverwerkende centra van het buitenland uit de daling van de bedrijvigheid te Antwerpen zullen voordeel halen. Ons land loopt dan gevaar onttroond te worden als het belangrijkste diamantverwerkend land ter wereld.

Kort na de laatste oorlog ondervonden de Westvlaamse ondernemers grote moeilijkheden bij het uitbouwen van hun bedrijf omdat de aanwerving van leerlingen in deze branche door het Nationaal Paritair Comité der Diamantnijverheid beperkt werd tot de kinderen van de diamantbewerkers (*). Deze behoudsgezinde maatregel welke ingegeven was door eng korporatisme en standsegoïsme is gelukkig thans niet meer van tel. In West-Vlaanderen met zijn jonge arbeidskrachten zou het behoud van een dergelijke reglementering de opgang van de diamantbewerking onmogelijk hebben gemaakt.

Het vraagstuk van de opleiding blijft echter onverminderd bestaan. Vóór de laatste oorlog werd te Diksmuide de oprichting van een vakschool voor diamantwerkers overwogen doch het plotse uitbreken van het wereldconflict bracht met zich dat dit opzet, dat zijn verwezenlijking zeer dichtbij was, naar betere tijden moest worden verschoven. De Hr. de Hantsetters, een van de drie bedrijfsleiders welke reeds vóór de oorlog bijzonder bekommerd was om de opleiding van de diamantbewerkers, gaf ons als zijn mening te kennen dat de beste opleiding voor jongeren in dit vak deze is van de leertijd op het atelier, vervolledigd

(*) De diamantnijverheid in West-Vlaanderen en het leerlingenprobleem. De Belgische Diamantfabrikant No. 2-15 maart 1959.

door een systeem van avondcursussen tijdens dewelke de leerlingen onderricht krijgen in algemene kennis en theoretische vak-kennis. Dit stelsel werd in de jaren die aan de laatste oorlog voorafgingen te Diksmuide toegepast en de ondernemers welke wij bezochten verklaarden thans bij bepaalde arbeiders de gunstige invloed te ondervinden welke van deze opleiding is uitgegaan. Het is in dit verband interessant aan te stippen dat er ernstig wordt aan gedacht om binnenkort opnieuw met het stelsel van de avondcursussen te starten.

Een stap vooruit ware het ook indien van overheidswege aan de leercontracten in de diamantnijverheid dezelfde aanmoedigingen zou gegeven worden als deze welke toegekend worden aan de leercontracten welke onder toezicht staan van het ministerie van middenstand. Onder dit laatste stelsel ontvangen leerling en leermeester bij het slagen van de leerling een premie. Ook worden de cursussen gesubsidieerd door het ministerie. Er is naar onze overtuiging geen reden waarom de overheid de opleiding in de middelgrote diamantslijperijen minder gunstig zou behandelen dan de opleiding in handel en ambacht.

Te Diksmuide wordt schier uitsluitend sierdiamant bewerkt. Een van de drie ondernemingen, de firma de Handsetters, bezit tevens een afdeling voor diamantwerktuigen. De toekomstvooruitzichten in deze laatste branche zijn gunstig omdat mag aangenomen worden dat de vraag naar precisiewerktuigen stijgend is.

De ruwe diamant die in hoofdzaak in Zuid-Afrika en Kongo wordt geproduceerd, bereikt ons land langs Londen waar de Diamond Trading Company, welke circa 95 t.h. van de wereldproductie aan ruwe diamant controleert, voor de verdeling instaat. De ruwe diamant wordt in ons land op zijn beurt verdeeld door Antwerpse diamanthandelaars die tevens ook de export van de afgewerkte stenen voor hun rekening nemen. De bewerkte diamant wordt voor ongeveer 90 t.h. in het buitenland verkocht. De export gaat voor meer dan de helft naar de Verenigde Staten zodat de diamantnijverheid dan ook een van de voornaamste dollarwinnende nijverheden van België is.

De diamantnijverheid te Diksmuide is een groeiende nijverheid. Dit bewijzen de cijfers over de tewerkstelling vóór de laatste oorlog en thans. Het is een van de weinige

nijverheden waarvan de groei niet in de eerste plaats wordt bepaald door de afzetmogelijkheden maar wel door de beperktheid van de grondstoffenbevoorrading. De ondernemers te Diksmuide verzekerden ons dat het hen niet moeilijk zou vallen om de tewerkstelling in hun ondernemingen te verdubbelen wanneer zij meer ruwe diamant zouden ter beschikking krijgen. Dit feit is de volle aandacht van ieder verantwoordelijke waard omdat de kans om de tewerkstelling te verhogen met een beperkte investeringsuitgave — zoals dit in de diamantnijverheid het geval is — zeer schaars zijn. Dat in dichtbijge gemeenten tot 20 t.h. van de actieve bevolking tot werkloosheid veroordeeld is mag in dit verband wel aangestipt worden. Bij de behandeling van het industrialisatievraagstuk wordt er wel eens te veel nadruk gelegd op de nood aan nieuwe bedrijven zonder volle aandacht te schenken aan de expansiemogelijkheden welke de bestaande bedrijven bieden en

«Slijpen van diamant te Diksmuide».

(Foto J. Maertens)

welke om allerhande redenen niet benut worden.

Een bewijs van de levenskracht van de diamantnijverheid aan de IJzer is dat de ondernemers er bekommerd zijn om hun activiteit uit te breiden. Als voorbeeld van deze geest van dynamisme kan verwezen worden naar het feit dat een der ondernemers, de Hr. Joseph, er na jaren zoeken in geslaagd is een procédé op punt te stellen om diamantspeelnaalden te vervaardigen. Daartoe was het noodzakelijk een middel te vinden om diamant rond te slijpen, een uiterste moeilijke opgave omdat dit ingaat tegen de structuur van deze stof. De diamantspeelnaalden zijn veel duurzamer dan de safirnaalden en alhoewel zij meer kosten dan deze laatste bestaat er thans reeds een afgetekende voorkeur voor diamant. Vooral in de Verenigde Staten bestaat een grote belangstelling voor deze diamantspeelnaalden vooral dan vanwege de uitbaters van de juke-boxs. De Hr. Joseph die ons zeer bereidwillig te woord stond in zijn modern atelier, deelde ons mede dat hij binnen korte tijd aan zijn gloednieuw werkhuis een nieuwe afdeling zou laten bijbouwen om nog tijdens de komende zomer met de produktie van diamantspeelnaalden te starten. Op zijn gramfoon demonstreerde deze ondernemer ons de degelijkheid van dit nieuwste product van de Westvlaamse vindingrijkheid.

Wij hebben na ons bezoek aan de drie diamantslijperijen te Diksmuide dit stadje aan de IJzer verlaten met een bewondering

« Slijpen van diamant te Diksmuide ».

(Foto J. Maertens)

voor deze ondernemers uit de diamantnijverheid welke in deze stille hoek van ons mooi West-Vlaanderen een zo belangrijke bijdrage leveren opdat de gesel van de werkloosheid niet blijvend het bestaan van onze arbeiders zou treffen.

Western Diamond tool Works

Grauwe Broedersstraat, 47/49 DIKSMUIDE Tel. 278

Enige atelier in West-Vlaanderen van werktuigen met diamant voor alle industriële doeleinden

Afdraaiers voor slijpschijven
Gediamanteerde vijlen en slijpschijven
Gediamanteerde glas en steenboren
Draaibetels met geslepen diamant.
Alle gereedschappen met diamant naar tekening.

SPECTRUM

van de

Westvlaamse EKONOMIE

FEITEN EN PROBLEMEN UIT DE ACTUALITEIT DER TEXTIELNIJVERHEID

Het jaar 1958 bracht een daling van de produktie-index in de textielnijverheid mee van 119 naar 97 (basis 1953) op 20 % ongeveer, tegenover een daling van slechts 5 % (van index 122 naar 115) voor de algemene produktieindex.

Hieruit moge voor de zoveelste maal blijken dat de textielindustrie bijzonder conjunctuurgevoelig en tevens ook niet zonder structuurproblemen is. Bij mindere verbruiksbesteding lijden de duurzame verbruiksgoederen, waaronder de textiel, meer dan in normale verhouding, en bij moeilijkheden in de betalingsbalans worden de beperkingen en verhogingen van invoerrechten ook bij voorkeur bij de textielgoederen doorgevoerd, en dit niet het minst omdat de eerste industrialisatie zich bij voorkeur bij de massaproductie van textielgoederen voordoet.

De laatste maanden van 1958 verbeterde de gemiddelde index der textielproductie die anders nog heel wat lager zou zijn geweest. De verbetering werd echter niet volgehouden, zodanig dat wij thans een seizoeninzinking kennen sedert maart die vroeger en scherper is dan vorige jaren.

En nochtans kan de textielnijverheid voor West-Vlaanderen zich nog relatief gelukkig achten, door het feit dat de specialisatiebranches (épinglé en vlasweverij) die in Zuid-West-Vlaanderen overwegend zijn, minder achteruitgang kenden. Aldus daalde de activiteit der vlasweverij slechts met 9 %, terwijl het verlies van de katoenépinglé meer dan goedgemaakt werd door de stijging van de wolépinglé. De tapijtweverij zowel in katoen als wol kan zich moeilijker handhaven. Gelukkig werd het verzoek (hearings) van de wol tapijtfabrikanten in de Verenigde Staten om de invoerrechten van 22,5 % te verhogen tot 40 % op de invoer die de 5 % der Amerikaanse produktie overschrijdt, door de Tariefcommissie verworpen, zoniet was een uitvoer van

circa 700 miljoen, waarvan ongeveer 500 miljoen in West-Vlaanderen, geproduceerd, in belangrijke mate bedreigd. De betrokken bedrijven deden een belangrijke gezamenlijke inspanning ter verdediging van hun belangen. Ook de gezamenlijke propaganda-inspanning voor Belgische vlasweefsels (Belgian Linen) in de V.S. wierp zijn vruchten af. Daar waar de gezamenlijke textielexport naar dit land met 20 % verminderde hield de uitvoer van vlasweefsels stand. Anderzijds daalde de uitvoer van Noord-Iers vlasweefsel naar de Verenigde Staten met 14 %.

Beide voorbeelden wijzen erop hoe een bundeling der krachten in een bedrijfstak, tot onbetwistbare resultaten kan leiden.

A. Dequae.

VLASVEZELBEREIDING

De recente belangstelling rond de vlasvezelbereidingsnijverheid, waarvan 9/10 van de productiecapaciteit in de provincie West-Vlaanderen gelegen is, vindt zijn oorsprong in de betwistingen inzake steunverlening.

Hoe zit het thans met deze premies?

In maart 1958 werd beslist een krediet van 60 miljoen F uit te schrijven op de begroting van het Ministerie van Landbouw voor het toekennen van een premie van 2.000 F per ha. aan de vlasteelt.

In september 1958 besliste de kabinetsraad, ten uitzonderlijke en tijdelijke titel, de sektor van de vlasbereiding ter hulp te komen door toekenning van een verwerkingspremie van 10.600 F per tewerkgesteld persoon. De uitbetaling van een eerste schijf van 5.600 F werd aangevat einde 1958 en is in volle uitvoering.

De tweede schijf ten laste van de begroting 1959 van het Ministerie van Economische Zaken zal enkel worden toegekend in geval een reorganisatieplan aangenomen wordt dat de vlassector in begin 1959 bij de Minister van Economische Zaken

diende in te dienen. De Bedrijfsraad Textiel en Kleding werd door de Minister verzocht dit programma voor de vlaspolitiek voor te bereiden en tevens werden twee deskundigen, de heren Prof. Vlerick en A. Wagemans, aangeduid om bij dit werk behulpzaam te zijn.

Ondertussen hebben de deskundigen hun rapporten opgesteld en heeft de Bedrijfsraad Textiel en Kleding, in plenaire vergadering, op 26 februari 1959 het gevraagde advies goedgekeurd en aan de Minister van Economische Zaken overgemaakt.

Rond de jaarwende werd ook een aktie ingezet ter vernieuwing van de vlasteeltpremie voor het jaar 1959, welke ondanks het verzet van de Minister van Landbouw, eindigde met de goedstemming door het parlement van een krediet van 50 miljoen voor deze vlasteeltpremie.

Het is deze goedkeuring welke bij de regering onmiddellijk reaktie uitlokte door te dreigen het krediet voor de tweede schijf van de verwerkingspremie in te trekken.

In de vlasmiddens lokte dit scherpe reakties uit en bovenvermelde dreiging bleef bij woorden.

De vraag kan gesteld worden of deze premies wel zin hebben?

De moeilijkheden van deze nijverheid zijn geen uiting van innerlijke zwakte, maar zijn toe te schrijven aan de kunstmatige maatregelen van de ons omringende landen. Vooral Frankrijk voert sinds jaren een subsidiepolitiek om zijn eigen vlasvezelbereiding een belangrijke expansie te geven. Ook Nederland heeft in 1958 beslist een hulp te verschaffen aan zijn vlasvezelbereiding.

In de loop van de jongste drie jaren hebben de vlasleveringen uit Rusland aan dumpingsprijzen de rentabiliteit van de vlassector sterk aangetast.

Onze vlassector beschikt over zeer hardnekkige en taai vlassers die weten te strijden tegen de verzwakte economische toestand. Onze vlassarbeiders worden als de beste en de bekwaamste in West-Europa beschouwd en de vlassector heeft zich tijdens de jongste dertig jaar sterk gemechaniseerd.

De eerste regering Eyskens heeft op grond van deze gegevens beslist tijdelijk deze sektor te hulp te komen om de vlasvezelbereiding toe te laten de kansen te vrijwaren en te verhogen die de Europese Economische Gemeenschap biedt.

Deze hulpverlening is funktie van de steunmaatregelen in het buitenland en bedraagt slechts de helft van de Franse ondersteuning.

De sociale terugslag van deze maatregelen mag niet onderschat worden.

Het is enkel in de mate dat er strovas gegroeid is, dat de vlassarbeiders van werkloosheid gevrijwaard worden. De verwerkingspremie is ten andere gebaseerd op de tewerkstelling. Het is enkel in de mate dat de arbeiders tewerkgesteld werden, dat de premie kon toegekend worden.

De vlasvezelsektor aanvaardt, dat in de mate dat de financiële steunpolitiek wordt afgebouwd voor de andere teelten ook deze in het vlas wordt verminderd en dat in de mate dat het buitenland in het kader van de Euromarkt zijn subsidies afschaft, ook deze in het vlas wegvallen.

J. Pattyn.

WERKLOOSHEID

In 1958 bereikte de werkloosheid in West-Vlaanderen een daggemiddelde van 28.715 eenheden, hetzij 9.752 eenheden meer dan in 1957 (+ 51 %). Naar arrondissement deed zich de verdeling als volgt voor: arr. Kortrijk (24,7 %), arr. Brugge (17,5 %), arr. Oostende (14,9 %), arr. Roeselare (13,2 %), arr. Ieper (9,9 %), arr. Diksmuide (7,6 %), arr. Tielt (7,4 %), arr. Veurne (4,8 %).

Tussen 1957 en 1958 is de werkloosheid vooral toegenomen in het arrondissement Kortrijk (+ 4.154); daarna volgen de arrondissementen Brugge (+ 1.378), Roeselare (+ 1.304), Ieper (+ 942), Tielt (+ 814), Oostende (+ 752), Diksmuide (+ 263) en Veurne (+ 145).

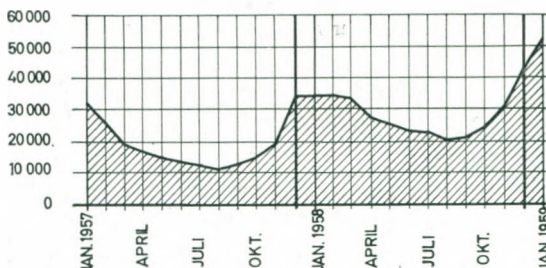
In niet minder dan 95 Westvlaamse gemeenten is de werkloosheidsdruk meer dan 7 % van de beroepsbevolking; in 54 gemeenten beloopt de druk meer dan 15 % van de werknemersbevolking.

Tegenover de werknemersbevolking betekent de werkloosheid 1958 een druk van 11 %; in het land in zijn geheel beloopt deze druk slechts 7,3 %. Hier valt op te merken dat tussen 1957 en 1958 de werkloosheidsdruk in West-Vlaanderen toenam met 3,7 % terwijl zij in het land met 2,6 % vermeerdeerde; hieruit blijkt nogmaals dat de structureel zwakke situatie een verhoogde conjunctuurgevoeligheid medebrengt.

Deze enkele cijfergegevens tonen aan hoe dringend een ontwikkelingspolitiek vanwege de Regering in West-Vlaanderen noodzakelijk is.

W.E.S.

Evolutie van de werkloosheid in West-Vlaanderen jan. 1957 - jan. 1959

TOERISME EN VERKEER

Het is een algemeen aanvaard idee geworden dat de toeristische streken van ons land in 1958 een minder gunstig jaar hebben gekend. Vooral voor de binnenlandse clientèle betekende de Expo 1958 een aantrekkingspunt; verder bleef het aantal overnachtingen van vreemdelingen in België beneden de verwachtingen, zodat de uittocht van logieszoekende Expobezoekers naar de kust en de Ardennen minder was dan verwacht. Wel kenden de kunsthistorische steden een hoge toeloop van dagbezoekers, wat eveneens het verblijfstoerisme ten goede kwam.

Het Westvlaams Economisch Studiebureau stelde een onderzoek in over deze weerslag van het Expojaar op het aantal logeernachten aan de kust. Rekening houdend met de vele onbekenden kan uit het onderzoek afgeleid worden dat het aantal logeernachten aan de Belgische kust in het Expoeizoen een weinig lager liggen dan in 1957. Bij dieper onderzoek komt onmiddellijk tot uiting dat naast de

Expo, ook de moeilijkheden in Frankrijk in ruime mate als verklaringsgrond tussenkomen.

Het logeernachtenaantal van de Belgische kustklienteel daalde tussen 1957 en 1958 met circa 5 %; de overnachtingen van buitenlandse klienteel steeg met circa 12.000 eenheden. Per land zijn echter grote verschillen waar te nemen: de Duitse, Britse en Luxemburgse klienteel nam toe; daarentegen daalde het aantal logeernachten van Franse en Nederlandse nationaliteit. Wat eveneens valt op te merken is het feit dat de landen die traditioneel slechts 3 % van het buitenlands bezoek vertegenwoordigen nu gestegen zijn tot 6 %; hier komt duidelijk tot uiting dat de Expo bezoekers van verder afgelegen landen in contact bracht met de kust, wat wel in de komende jaren een gunstig effect zal hebben op het kusttoerisme.

Naar aard van de verstrekte logies is een vermindering van het aantal logeernachten in de hotels, villa's en appartementen en vacantiecolonies. De logeernachten in inrichtingen voor sociaal toerisme en op de kampeerterreinen zijn daarentegen toegenomen.

Te Brugge steeg het aantal logeernachten tussen 1957 en 1958 met circa 20.000 eenheden; ook te Kortrijk is het aantal logeernachten eveneens met een 1.000-tal toegenomen. Ook in de Westvlaamse bergen is een toename van een 10.000-tal logeernachten, welke vooral Westouter ten goede kwam.

De stijging van de logeernachten is uitsluitend toe te schrijven aan een vermeerdering van het buitenlands bezoek. Typisch is het feit dat meer dan 50 % van de toename van logeernachten te Brugge niet afkomstig is uit de nabuurlanden maar uit verder afgelegen staten. Hier is de koppeling van de Expo met een bezoek aan de oude Hansa-stad zeer duidelijk en komt eveneens tot uiting hoe in verre landen de stad Brugge als toeristisch centrum een bekendheid heeft verworven.

W.E.S.

OPENBARE WERKEN

Desiderata van de W.E.R. inzake verbetering van de infrastructuur voor het verkeer in West-Vlaanderen.

De Raad van Beheer van de Westvlaamse Economische Raad heeft in vergadering van 18 maart jl. een programma van openbare werken besproken die zij nodig acht om de welvaart in West-Vlaanderen te verhogen.

De Raad van Beheer liet zich bij de bespreking leiden door de resultaten van de besprekingen van het Provinciaal Comité ter bevordering van het Bedrijfsleven, welke op 19 maart 1953, 19 juli 1954, 16 februari 1955 en 28 november 1956, aan de Heer Minister van Openbare Werken en Wederopbouw werden voorgelegd en die eveneens op 14 oktober 1954 op unanieme wijze door de Provinciale Raad van West-Vlaanderen werden bijgetreden.

Dit programma omvat naast waterwegenwerken ook voorstellen ter verbetering van het wegverkeer in West-Vlaanderen.

1. - Wegenis

Afgezien van de uitvoering van autosnelwegen, behoudt de Raad de voorkeur om de noord-zuid en oost-westverbindingen in West-Vlaanderen te moderniseren of aan te leggen.

Behoudens plaatselijke verbeteringen en ontsluitingen naar het buitenland toe, worden volgende grotere wegeniswerken als dringend aangezien:

Wegen:

1. - Verbreden en moderniseren van het baanvak Ingelmunster - Waardamme (Rijksweg Kortrijk - Brugge) en aanleg van nieuw tracé Waardamme - Loppem.
2. - Aanleg nieuw tracé Roeselare - Lendelede (rechtstreekse verbinding van Roeselare met Kortrijk).
3. - Aanleg van de ring rond de agglomeratie Kortrijk.
4. - Moderniseren van de baan Ieper - Diksmuide - Oostende.
5. - Vervolledigen van de ontubbeling van de Koninklijke baan aan de kust en verbetering van de toegang van badplaatsen van oost- en midde-kust tot de autosnelweg.
6. - Verbinding van het knooppunt Loppem met de baan van Brugge - Blankenberge.
7. - Moderniseren van tracé Torhout - Haantje (kruispunt Torhout - Roeselare/Tielt - Diksmuide), vervolledigen van ring rond Torhout.
8. - Moderniseren van de baan Roeselare - Pittem en ring rond Tielt.
9. - Moderniseren van baan Veurne - Diksmuide - Torhout.
10. - Moderniseren van het tracé Spiere - Avelgem. (De nummering betekent niet de aanduiding van een prioriteitsorde).

2. - Kanalen

Betreffende waterwegenwerken houdt de Raad eraan nogmaals te onderlijnen dat het strikt noodzakelijk is West-Vlaanderen aan te sluiten op het waterwegennet van 1.350 ton dat thans in ons land wordt aangelegd, wil men deze provincie in de toekomst niet hinderen bij het aantrekken van nieuwe bedrijven.

Volgende werken worden voor de Westvlaamse economie van grote betekenis geacht:

- (a) bevaarbaar maken van het kanaal Gent - Oostende voor schepen van 2.000 ton.
- (b) bevaarbaar maken van het kanaal Kortrijk - Bos-suit, de Leie, het kanaal van Roeselare - Ooigem voor schepen van 1.350 ton.
- (c) aanleg van het tracé van de verbinding Roeselare-kust en Ieper - Komen voor schepen van 1.350 ton.

3. - Autosnelwegen

De aanleg van de autosnelweg Franse grens - Kortrijk - Gent - Antwerpen is dringend, ten einde de overbezette rijksweg Kortrijk - Gent te ontlasten en meteen een moderne verbinding te realiseren tussen Gent en Antwerpen. De Raad suggereert deze werken aan te vatten en zo spoedig mogelijk een rijvak ter beschikking te stellen van het wegverkeer.

4. - Havens

Betreffende havenwerken wijst de Raad op de dringende noodzakelijkheid om de haven van Zeebrugge toegankelijk te maken voor schepen van grote tonnemaat, wil België zijn functie als maritieme natie veilig houden; bij deze werken, moet eveneens het bevaarbaar maken van het Boudewijnkanaal voor schepen van 25.000 ton gevoegd worden.

Te Oostende is het inrichten van een tweede dok voor de visserij en herstellen van schepen een dringende noodzakelijkheid; een versnelde uitrusting zal ook moeten toelaten aan deze haven haar specifieke functie beter te vervullen.

De W.E.R. vraagt verder aan de Heer Minister van Openbare Werken dat onverwijld een studie zou opgemaakt worden betreffende de mogelijkheid van de haven van Nieuwpoort. Inmiddels kan een aanvang genomen worden met de uitrusting van deze haven, ten dienste van de visserij, verder te vervolledigen.

5. - Spoorwegen

Omwille van de groeiende toeristische betekenis van de Westkust vraagt de Raad de electrificatie van de spoorlijn Gent - Lichtervelde - Adinkerke; ook de electrificatie van de lijn Rijsel - Kortrijk - Gent en Kortrijk - Brussel zijn voor de bevolkingsmassa van het Kortrijkse en de aldaar gevestigde industrie van de grootste betekenis. De Raad wijst er eveneens op dat het behoud van de bestaande verbindingen van de grootste betekenis is voor het slagen van de aangevallen ontwikkelingspolitiek van Westvlaamse centra.

De Raad meent dat de uitvoering van deze werken noodzakelijk is voor de algemene versterking van de ekonomie van de provincie en vraagt dat in de schoot van een plan ter verbetering van de uitrusting van het land deze werken zouden opgenomen worden en in de eerstkomende jaren gerealiseerd.

De Raad wenst echter te onderlijnen dat naast een politiek van openbare werken ook een regionale ontwikkelingspolitiek voor West-Vlaanderen noodzakelijk is om de gestelde problemen op de arbeidsmarkt te ondervangen; op dit vlak wenst de Raad dat de grootte en de omvang van de maatregelen zouden in verhouding staan tot de problemen die zich stellen in West-Vlaanderen.

STEDEBOUW, HUISVESTING EN RUIMTELIJKE ORDENING

In de loop van de jongste maanden werden 9 bijzondere plannen van aanleg door K.B. goedgekeurd.

Gemeenten	Plannen	Dat. K.B.	Voorwerp
Kachtem	Gemeentekom-Oost	10-12-58	Woningen
Heist	Duinbergen-Centrum	13-12-58	»
Oudenburg	Sportcentrum	13-12-58	Woningen en sportterrein
Heist	Duinbergen-West	13-12-58	Woningen
Oostende	Meiboom	19-12-58	»
Beveren (Roes.)	Buurt van Maerlant	19-12-58	»
Koksijde	Trianon	7- 1-59	»
Staden	Wankaarde	7- 1-59	»
Brugge	Minnewater	28- 1-59	»

DE WESTVLAAMSE GROEPEN van de

KREDIETBANK

N. V.

GROOT genoeg
om AL uw
financiële
problemen
op te lossen

KLEIN genoeg
om mede te
handelen
van persoon
tot persoon

95 KANTOREN
verspreid over
g a n s
West-Vlaanderen

stellen een volledig en ultramodern bankapparaat, met een snel en verscheiden dienstbetoon, ter beschikking van de regionale Westvlaamse ekonomie.

ZETELS:

KORTRIJK, Leiestraat 21
BRUGGE, Vlamingsstraat 25

SUCCURSALEN:

ROESELARE, Consciencestraat 1
OOSTENDE, Kapellestraat 16

WEST-VLAANDEREN

WERKT...

VLASUITZAAIPREMIE GEWENST

De W.E.R. kwam op 20 januari 1959 in coördinatie met het Algemeen Belgisch Vlasverbond, bij de Heer Minister van Landbouw tussen om een premie voor vlasuitzaai te bekomen; deze vlasuitzaaipremie werd bij stemming in de wetgevende Kamers goedgekeurd.

NIJVERHEIDSDAG TE MENEN

Op 24 januari jl. werd door de industriële van Menen een nijverheidsdag belegd. De Heer Gombert, burgemeester, verwelkomde de genodigden op het stadhuis. Gouverneur P. van Outryve d'Ydewalle, Algemeen Voorzitter W.E.R., belichtte de moeilijkheden en mogelijkheden van Menen inzake industrievestiging. De Heer H. Smisjaert, Bestendig Afgevaardigde, belichtte de werking en resultaten van de Westvlaamse Economische Raad.

Het woord werd eveneens gevoerd door de Heer T. Herbert, Voorzitter van de Handelskamer Kortrijk, en de Heer A. Mulier, Voorzitter V.E.V. en beheerder W.E.R.

Een vijftal bedrijven werden bezocht onder leiding van de Heer R. Van Raes.

PERSONEELSBEHOEFTE IN DE TEXTIELNIJVERHEID

Op 3 februari 1959 werd te Kortrijk een eerste vergadering gehouden van de textielcommissie «contact onderwijs-industrie» van de W.E.R. onder voorzitterschap van de Heer J. Declercq, directeur van de Arbeidsbemiddeling te Kortrijk. Er werd besloten een belangrijk onderzoek te doen naar de evolutie van de werkgelegenheid en naar de verwachtingen inzake tewerkstelling in de Westvlaamse textielnijverheid.

Vertegenwoordigers van werkgevers, werknemers en technisch onderwijs hebben hun medewerking toegezegd. De gewestelijke bureau's van de R.V.A.W. hebben in vergadering van 11 maart hun medewerking toegezegd voor het verzamelen van de basisdocumenten; het rapport zal door het Westvlaams Economisch Studiebureau (W.E.S.) worden uitgewerkt.

Te vermelden valt dat een dergelijke studie reeds door het Westvlaams Economisch Studiebureau werd uitgewerkt voor de Westvlaamse confectie-industrie.

WESTVLAAMS EKONOMISCH STUDIEBUREAU PUBLICEERT STUDIE OVER «DE BELGISCHE ZEEVISSERIJ»

Op vrijdag 6 februari 1959 ging in het Provinciaal Hof de voorstelling door van een belangrijke studie over «De Belgische Zeevisserij» (357 blz.), opgemaakt door de Heren O. Vanneste, directeur van het Westvlaams Economisch Studiebureau, en P. Hovart, oud-stafmedewerker van het studiebureau en secretaris van de Bedrijfsraad voor de visserij.

Ridder P. van Outryve d'Ydewalle, Gouverneur, leidde deze conferentie in; zij werd bijgewoond door de Heren Leden van de Bestendige Deputatie, de Heer Kesteloot, Voorzitter van de Rechtbank van Eerste Aanleg, en talrijke vooraanstaanden uit de overheids- en visserijwereld.

Deze nieuwe studie van het Westvlaams Economisch Studiebureau is verkrijgbaar bij de boekhandels of bij de Westvlaamse Economische Raad, Dijver 7, Brugge, aan de prijs van 200 F.

PROFESSOR DR. A. COPPÉ, ONDERVOORZITTER VAN DE E.G.K.S., OP DE ALGEMENE VERGADERING VAN DE W.E.R., 7 FEBRUARI 1959

Door de Algemene Vergadering van de Raad werden op 7 februari jl. de Heren A. Deprez (Izegem), en de Heer J. Van Langenhove (Oostende) als beheerders aangesteld in vervanging van de Heren D. Claeys en L. Verhenne, ontslagnemend. De Heren A. Geschier (Brugge), A. Mulier (Kortrijk), P. Van Damme (Brugge) en M. Vandenbussche (Klerken) werden als beheerder herkozen.

Na het statutaire gedeelte ging in de concertzaal te Brugge een academische zitting door waarop Ridder P. van Outryve d'Ydewalle, Gouverneur van West-Vlaanderen en Voorzitter van de vereniging, lezing gaf van de gevoelens van solidariteit die de Raad verbond met de getroffen

grensarbeiders. De Heer H. Smisjaert, Bestendig Afgevaardigde, Voorzitter van de Raad van Beheer, gaf een kort verslag over de activiteiten van de W.E.R. in 1958.

Prof. Dr. A. Coppé, Ondervoorzitter van de E.G.K.S. hield nadien een referaat onder de titel «1975», d.i. de datum waarop de zich voltrekende gemeenschappen als E.E.G., Euratom, enz., grondig onze wereld van aanschijsen zullen veranderd hebben. Hij ontwikkelde de idee dat het in ons economisch bestel er vooral op aankomt zich in de goede lijn te leggen, in de lijn waarin uitbreiding te verwachten valt en dat iedereen die beslissingen te treffen heeft het doen moet voor de toekomst. Zowel onze openbare werken, investeringen in de nijverheid, de opleiding van de jeugd, zijn voor 1975!

In het economisch leven zijn duidelijk volgende tendensen merkbaar: ontwikkeling van achtergebleven gebieden in Azië en Afrika, economische integratie van de landen. Wijzigingen in onze economie zijn (1) de steeds stijgende betekenis van de zee als vestigingsplaats voor zware industrie; (2) steeds groter worden de schepen en dus groter belang van havens dicht bij of in de zee en (3) de concentratie van de nijverheid. Prof. Coppé, die zijn uiteenzetting met vele voorbeelden en anecdoten toelichtte, onderlijnde verder de betekenis van het technisch onderwijs en infrastructuur als wegen, kanalen voor een streek. Hij prees de voorzitter van de W.E.R. voor het initiatief dat reeds genomen werd om onderwijs en industrie dichter bij elkaar te brengen.

PRIJS ARTHUR OLIVIER

Tot blijvende herinnering aan het diepbetreurde Deputatielid Arthur Olivier, stichter van het Provinciaal Tuinbouwcomité, waarvan hij 32 jaar voorzitter was, besliste het Comité, in vergadering van 11 juni 1957, een jaarlijkse prijs Arthur Olivier in te stellen.

De prijs voor 1958 werd op 31 januari 1959 uitgereikt aan de stad Tielt voor de uitzonderlijk goed geslaagde gevelversiering van de gemeentelijke en privé-gebouwen in het stadscentrum.

In vergadering van 9 februari jl. heeft dit Comité beslist deze prijs (kunst-voorwerp) voortaan toe te kennen voor de beste individuele of collectieve prestatie, op gebied van tuinbouw in de loop van het jaar (Inlichtingen: Provinciaal Tuinbouwcomité, Provinciaal Gouvernement, Burg 4, Brugge).

SPECIAAL NUMMER OVER WEST-VLAANDEREN

Op 10 februari 1959 verscheen een speciaal nummer van «L'Echo de la Bourse» gewijd aan West-Vlaanderen; de bijdragen over de economie van de provincie belopen 14 bladzijden. De Westvlaamse Economische Raad heeft aan dit nummer zijn medewerking verleend.

STUDIECOMMISSIE VOOR DE HOP

In haar zitting van 20 februari 1959 werd door de Bestendige Deputatie een studiecmissie opgericht voor de hop. Deze commissie kreeg de opdracht de positie te onderzoeken van de Westvlaamse hopcultuur in de Europese Economische Gemeenschap, alsook de middelen die kunnen worden aangewend om de kwaliteit en de faam van onze hop te verhogen.

PROVINCIALE COMMISSIE VOOR DE ZEEVISSERIJ

Op 5 maart 1959 werd te Oostende een studievergadering gehouden door de Provinciale Commissie voor de Zeevisserij onder het voorzitterschap van de Heer H. Smislaert, Bestendig Afgevaardigde.

COMMISSIE VOOR ECONOMISCHE EXPANSIE VAN HET TEXTIELPATROONSVERBOND VOOR HET KORTRIJKSE

Op 12 maart 1959 hield het Textielpatroonsverbond een voorlichtingsvergadering voorgezeten door dhr. T. Neyrinck en in aanwezigheid van de Heer Gouverneur van West-Vlaanderen.

Op deze vergadering werd een referaat gehouden door de Heer O. Vanneste (Directeur Westvlaams Economisch Studiebureau), de Heer P. Cafler (S.O.R.E.X., Frankrijk), de Heer F. van Os (Ministerie van Economische Zaken, Nederland). De Heer A. Dequae, oud-minister, trok de besluiten uit de voordrachten. Nadien hield de Heer J. Van der Schueren, Minister van Economische Zaken, een toespraak over de economische politiek van de regering.

CICHOREI

Vertegenwoordigers van de Franse cichoreiplanters voerden op 23 maart 1959 te Brugge besprekingen met afgevaardigden van de Westvlaamse cichoreitellers, betreffende de toekomst van de cichoreiteelt in het kader van de Euromarkt.

VENSTERGLAS VIA ZEEBRUGGE NAAR KANADA

Op woensdag 25 maart jl. werd te Zeebrugge een lading van 510 ton vensterglas, geproduceerd in de Unie der Belgische Mechanische Glasfabrieken te Zeebrugge, verscheppt naar Kanada. Tot hiertoe geschieden deze verzendingen via Antwerpen. De goederen werden te Zeebrugge aan boord genomen van de m.s. «Lahnstein» (Bremen).

BELANGRIJKE DAG TE IEPER

Op 26 maart 1959 belegde de Handels- en Nijverheidskamer van het arrondissement Ieper een buitengewone vergadering te Ieper, waarop de Heer O. Vanaudenhove, Minister van Openbare Werken en Wederopbouw en Ridder P. van Outryve d'Ydewalle, Gouverneur van West-Vlaanderen, te gast waren.

Het woord werd er gevoerd door de Heer M. Roussel, Voorzitter van de Handelskamer van Moeskroen, en de Heer E. Gruwez, Voorzitter van de Handel en Nijverheidskamer van Ieper, over de mogelijkheden van de Belgisch-Franse grensstreek in de Europese Economische Gemeenschap. Minister Vanaudenhove belichtte de openbare werkenpolitiek van de regering en onderlijnde het nut van het rapport dat destijds door de commissie ter bevordering van het Iepers bedrijfsleven werd opgemaakt.

Gedurende de lunch onderlijnde de Heer H. Smislaert, Bestendig Afgevaardigde, Voorzitter van de Raad van Beheer van de W.E.R., de betekenis van de grens voor de commerciële en industriële ontwikkeling van het Ieperse; hij verzekerde dat de W.E.R. verder zijn beste krachten zal wijden aan de bevordering van de werkgelegenheid in het arrondissement Ieper.

Na een ontvangst ten stadhuize, waar de Heer A. Dehem, burgemeester van de stad Ieper, het woord voerde, werd de 29e Handelsfoor geopend in de historische Lakenhalle.

WOONCULTUUR

De culturele zorg van de provinciale overheid gaat in 1959 naar het bevorderen van de wooncultuur. De Stichting Lodewijk de Raet heeft te Brugge in samenwerking met het

Provinciebestuur van West-Vlaanderen in het kader van deze aktie van 31 maart tot 4 april jl. een cursus ingericht over «Bouwen en Wonen» en «Wonen in deze tijd».

LENTEFEEST VAN DE WEST-VLAAMSE HOOGSTUDENTEN

Op de Lentefeesten van de Westvlaamse hoogstudenten, welke gehouden werden te Damme op 4 april 1959, hield de Heer O. Vanneste, directeur van het Westvlaams Economisch Studiebureau, een uiteenzetting over de Westvlaamse economische en sociale vraagstukken; Advokaat F. Vandamme sprak op dezelfde zitting over Zuid-Afrika.

WERKGELEGENHEID IN HET BRUGSE

Ten gevolge van een tussenkomst van de Westvlaamse Economische Raad heeft de Heer P. W. Segers, Minister van Verkeerswezen, aan dit welvaartsorgaan laten worden dat de N.M.B.S. andermaal een bestelling van constructie van kasten voor 40 couchette-rijtuigen heeft gedaan bij de Werkhuizen van rollend materiaal «La Brugeoise» te Sint-Michiels-Brugge.

De Westvlaamse Economische Raad heeft de Heer Minister zijn dank betuigd voor zijn blijk van belangstelling voor de problemen in het Brugs werkhuis.

PROVINCIAAL COMITÉ VOOR LANDBOUW BESTAAT 35 JAAR

Ter gelegenheid van het vijfentwintigjarig bestaan van het Provinciaal Comité voor Landbouw werd op een vergadering, gehouden te Brugge op 4 april 1959, hulde gebracht aan de leden die vanaf de stichting deel uitmaken van dit comité.

De Heren Senator Desmedt uit Staden, Ere-Provinciaal Hoofdinspecteur-Directeur Duthoy uit Ieper, Ere-Provinciaal Directeur der Rijkslandbouwdiensten Simoens uit Ieper, Hoofdrijksveeteeltconsulent Sij uit Roeselare, Prof. Emeritus E. Van Godtsenhoven te Brugge, en Ing. L. Van Haverbeke te Brugge werden in deze hulde betrokken.

COÖPERATIEVE ZUIVEL-FABRIEK BESTAAT 25 JAAR

De coöperatieve zuivelfabriek St.-Laurentius te Veldegem vierde op 5 april 1959 haar 25-jarig bestaan.

Op het einde van het eerste werkingsjaar in 1934, telde de samenwerkende vereniging 326 leveraars welke ruim 2 miljoen liter melk hadden geleverd. Thans overtreft het aantal leveraars de 1200 welke in

1958 circa 12 miljoen liter melk ter bewerking aanbrachten.

Ter gelegenheid van een feestzitting welke door talrijke personaliteiten uit de landbouw- en meer bepaald uit de zuivelsector werd bijgewoond, werd een warme hulde gebracht aan het bestuur van het jubilerende bedrijf. Beheerders, personeelsleden en melkvoerders werden vereremerkt.

UIT DE VLASWERELD

Door de Heer M. Soenen (Harelbeke) werd met medewerking van de Heer M. Van de Wiele (Marke) een machine op punt gesteld om groen vlas te ontleinen. De toepassing op industriële schaal van het procédé zal eerlang aangevangen worden.

NIEUWE TEXTIELFABRIEK VOOR DE VERVAARDIGING VAN JACQUARD MATRASSTOF TE WAREGEM

Als uitbreiding van hun bestaande fabrieken heeft de N.V. Wwe Ivo Bekaert & Kinders, Vichte, een aanvang genomen met de verwezenlijking van haar plannen tot oprichting van een nieuw bedrijf te Waregem.

Een weverijhall van ca 8.000 m² oppervlakte staat reeds onder dak en met de opstelling van ultra moderne getouwen werd een aanvang gemaakt.

De N.V. is eveneens met de bouw van een tweede gedeelte begonnen en men verwacht dat tegen einde van dit jaar 20.000 m² gebouwen bedrijfsklaar zullen zijn.

TREINVERBINDING IEPEP-POPERINGE

Op 5 april 1959 werd op het stadhuis te Poperinge een vergadering belegd waarop van gedachten werd gewisseld nopens de geruchten van afschaffing van de spoorwegverbinding Ieper - Poperinge.

De vergadering concludeerde dat het niet opgaat de treinverbinding af te schaffen tussen twee verzorgingscentra van het arrondissement Ieper; het behoud van de treinverbinding op de spitsuren werd als minimale eis gesteld.

VOORDRACHTEN OVER WESTVLAAMSE EKONOMIE

In de loop van het eerste kwartaal werden talrijke voordrachten gehouden over de Westvlaamse economische toestand en over de mogelijkheden om deze economie te verstevigen.

De Heer H. Smislaert, Voorzitter van

de Raad van Beheer, hield voordrachten op 23 januari (Roeselare), 14 februari (Ieper), 21 februari (Roeselare), 23 maart (Brugge), 13 maart (Ieper), 5 maart (Heist).

De Heer O. Vanneste, directeur van het Westvlaams Economisch Studie-bureau, hield voordrachten op 21 februari (Brugge), 22 februari (Roeselare), 6 maart (Wervik), 17 maart (Menen), 19 maart (Waregem), 5 april (Kortrijk).

PROVINCIALE STUDIECOMMISSIE WATERZIEKE GRONDEN

Op voorstel van de Provinciale Studiecommissie belast met het onderzoek van het probleem van de gezondmaking van de waterzieke gronden, de watervoorziening van de landelijke gemeenten en de drinkbaarheid van het water voor het vee werd door de Bestendige Deputatie opdracht gegeven, aan de Provinciale Technische Dienst van de Wegen, een detailstudie op te maken over de werken die zouden moeten uitgevoerd worden ten einde in het zogenaamd gebied van de Gavers (Deerlijk, Waregem en Vichte) een gunstig waterregime te scheppen.

PROVINCIAAL ONDERZOEK- EN VOORLICHTINGSCENTRUM VOOR NIJVERHEIDSTEELTEN

De gebouwen van het Provinciaal Onderzoek- en Voorlichtingscentrum voor Nijverheidsteelten te Rumbeke-Beitem naderen hun voltooiing. De laboratoria en de burelen zullen binnenkort in gebruik genomen worden. In 1959 hebben de navorsingen van het Centrum betrekking op de teelt van vlas, erwten, brouwerst, cichorei, schorseneer en spruiten. Proefvelden werden aangelegd te Ingelmunster, Roeselare, Oostkerke (arr. Brugge), Knokke, Houtem (arr. Veurne), Pittem, Esen, Passendale, Proven, Ingooigem, Bellegem, Meulebeke, Kortemark, Gistel, Wingene.

Verder werden te Dadizele en te Lichtervelde proeven op cichorei aangelegd in samenwerking met het Rijksstation voor Plantenverdeling te Lemberge.

Inzake tabaksteelt werden onder leiding van de Heer Prof. Slaats van de Rijkslandbouwhogeschool te Gent insgelijks proefvelden aangelegd te Komen, Lichtervelde, Waardamme en Moorslede.

AKTIECOMITE WERK IN WEST-VLAANDEREN

In februari jl. werd een actiecomité « Werk in West-Vlaanderen » opgericht; het actiecomité verspreidde een affiche « Werk in West-Vlaanderen ».

M. V. TANAIIS TE WATER GELATEN

Op 28 maart 1959 werd op de Scheepswerven van Vlaanderen de M.V. Tanais te water gelaten. Dit schip werd gebouwd voor rekening van de Tracano Compania Naviera S.A.; T.D.W.: 3.700.

DE JUTENIJVERHEID

De W.E.R. heeft de aandacht gevestigd van de Minister van Economische Zaken op de moeilijkheden welke de Westvlaamse jutenijverheid ondervindt ten gevolge van de invoer van zakken uit Pakistan en Indië, aan dumpingprijzen. De W.E.R. voegde bij dit schrijven een studie van de situatie.

DE AUTOSNELWEG RIJSEL-KORTRIJK-GENT-ANTWERPEN

In een schrijven heeft de Westvlaamse Economische Raad aangedrongen bij de Heer O. Vanaudenhove, Minister van Openbare Werken en Wederopbouw, opdat zo spoedig mogelijk de autosnelweg Rijnse - Kortrijk - Gent - Antwerpen zou aangelegd worden. Hij wees in dit verband op de overbezetting van de huidige rijksweg en op het belang van de bevolkingsmassa en industrie in het zuiden van West-Vlaanderen. De sterk gestegen werkloosheid en het vraagstuk van de grensarbeid maken inderdaad dit gewest niet vrij van zorgen.

De Heer Minister van Openbare Werken liet geworden dat hij het inzicht had een investeringswet bij een van de wetgevende kamers neer te leggen en dat bij goedkeuring rekening zal gehouden worden met de wens van de W.E.R. en eventueel een aanvang zou kunnen gemaakt worden met het aanleggen van de bedoelde autosnelweg in de loop van 1959.

WESTTOERISME : OBJECTIEF GROOT-BRITANNIE

De Provinciale Westvlaamse Vereniging voor Toerisme (Westtoerisme) heeft in het najaar 1958 krachtig de Britse markt aangepakt. Het objectief « Engeland » werd ingezet met een bijeenkomst in het Westburg Hotel te Londen, waarop alle belangrijke reisagentschappen uit de « City » uitgenodigd waren; ook werden contacten opgenomen met de Belgische ambassade te Londen.

In aansluiting met deze inzet werd op massale wijze propagandamateriaal verspreid en radiuitzendingen verzorgd.

Reeds nu is het succes van de campagne van Westtoerisme merkbaar; de reservaties van de Britse cliën-

teel voor het komende seizoen liggen hoger dan de normale verwachtingen.

**NIEUWE TOERISTISCHE
DOKUMENTATIE
VAN WESTTOERISME**

De ruime toeristische dokumentatie over West-Vlaanderen werd aangevuld met een reeks van tien nieuwe postkaarten, gewijd aan kerken en belforten. Anderzijds wordt ook een brochure over de Westvlaamse kerken en belforten voorbereid, die deze over de kastelen en musea, passend zal aanvullen. Er is eveneens een nieuwe kleurenfolder in voorbereiding; deze folder is vooral als een vraagbaken bedoeld voor weetgierige toeristen.

**WESTTOERISME
OP DE JAARBEURS TE RIJSEL**

De jaarbeurs te Rijsel speelt een steeds toenemende rol in het economisch leven van Noord-Frankrijk. Westtoerisme maakt sedert jaren van deze mogelijkheid gebruik om de grote massa van bezoekers te bereiken. Op de jaarbeurs van 1959 gebeurt dit evenwel in een nieuwe stijl; de Westvlaamse stand beslaat 60 m2 en is een modern geheel, waar naast het toerisme ook de Westvlaamse ekonomie op typische wijze belicht wordt.

In het kader van de jaarbeurs te Rijsel wordt tevens deelgenomen aan alle manifestaties, die de belangstelling kunnen vestigen op de mogelijkheden van het Westvlaams toerisme.

GASTRONOMIE

Ter gelegenheid van Pasen werd de aandacht gevestigd op een Westvlaamse gastronomische specialiteit: lammetjes uit het Ieperse. Westtoerisme vestigt met vaste regelmaat de belangstelling op de ruime mogelijkheden van de Westvlaamse gastronomie, die een veel voornamere aantrekkingskracht uitoefent dan wellicht gedacht wordt.

**RESULTATEN BIJ
DE BANK VAN ROESELARE EN
WESTVLAANDEREN**

De resultaten van de Bank van Roeselare en Westvlaanderen zijn, blijkens het jongste jaarverslag, gunstig geweest. Dit werd op de jaarlijkse Algemene Vergadering te Roeselare, op maandag 2 maart, door de Voorzitter, Mr. K. Van Tyghem, medegedeeld.

De deposito's bereikten per einde 1958 het bedrag van 1.387 miljoen frank, hetzij een vermeerdering t.a.v. het vorig jaar van 203 miljoen frank.

Onder allerlei vormen werden aan het Westvlaamse bedrijfs- en handelsleven in totaal 950 miljoen frank kredieten verleend.

De zakenomzet van het boekjaar bedroeg 41.500 miljoen frank, nl. 3.500 miljoen frank méér dan in 1957.

**NATIONALE MAATSCHAPPIJ
VOOR KREDIET AAN DE
NIJVERHEID**

Uit het jaarverslag van de N.M.K.N. blijkt dat op eind 1958 deze maatschappij niet minder dan 22.888,9 miljoen frank uitstaande kredieten telde. Slechts 4,1 % van dit belangrijk bedrag is in West-Vlaanderen opgenomen.

**NATIONALE KAS
VOOR BEROEPSKREDIET**

De Nationale Kas voor Beroepskrediet verleende in de loop van 1958 voor 1.025 miljoen frank krediet; hiervan werd 19,4 % aan Westvlaamse kredietnemers toegekend.

**CENTRALE KAS
VOOR LANDBOUWKREDIET**

De Centrale Kas voor Landbouwkrediet van de Belgische Boerenbond heeft in 1958 voor 1.087,8 miljoen frank krediet verleend aan de landbouw; uit een grafische voorstelling in het jaarverslag blijkt dat hiervan circa 20 % in West-Vlaanderen opgenomen werd. Het aantal aangesloten Raiffeisenkassen bedroeg in 1958 147 eenheden.

BELGISCHE ARBEIDERSCOÖPERATIE - CENTRALE DEPOSITOKAS

In het dienstjaar 1958 telde West-Vlaanderen 33.266 spaarders bij de B.A.C. of 14,1 % van het totaal aantal spaarders in België bij deze depositokas. Op 1.001,8 miljoen frank hypothecaire beleggingen werd 107,9 miljoen frank of 10,8 % in West-Vlaanderen opgenomen.

**NATIONALE MAATSCHAPPIJ
VOOR DE
KLEINE LANDEIGENDOM**

In 1958, aldus het jaarverslag van de N.M.K.L., was het bedrag van de tussenkomst van de maatschappij inzake kredietverrichtingen in West-Vlaanderen 37,2 miljoen frank of 7,3 % van het totaal. In West-Vlaanderen is te Roeselare, Kortrijk, Brugge, Gistel en Veurne een erkende maatschappij van de N.M.K.L. gevestigd.

ONGEZONDE WONINGEN

In het jaarverslag van de Nationale Maatschappij voor de Kleine Landeigendom worden de resultaten bekend gemaakt van een telling naar de gezondheidsgraad van 218.200 woningen, gelegen in 429 plattelandsgemeenten.

In West-Vlaanderen werden 9 gemeenten met een totaal van 7.753 woningen onder de loupe genomen. Niet minder dan 2.790 woningen (36 %) hebben een ongezondheidsgraad van minder dan 20 %; 1.593 woningen (20 %) hebben een ongezondheidsgraad van 20 à 50 % en 292 woningen (4 %) van 50 à 100 %.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de oorzaken van ongezondheid.

	Aantal wo- ningen	In pCt van totaal
Woning :		
- waarvan alle buitenmuren v. de huisvesting niet helemaal uit hard materiaal bestaan	83	1,07
- waarvan de muren der woonvertrekken gescheurd zijn	743	9,58
- waarvan de muren der woonvertrekken vochtig zijn	2.461	31,74
- waar het dak noch goot, noch kroonlijst heeft	3.718	47,95
- waar het dakwater noch naar de riolering noch in een regenput loopt	1.434	18,49
- zonder kelder	1.312	16,92
- zonder W.C., of beerput, noch met spoelstelsel	42	0,54

Inmiddels is de bestrijding van ongezonde woningen in volle gang; een aantal Westvlaamse steden en gemeenten zijn op dit vlak toonaangevend voor ons land.

RUILVERKADELING

Bij Ministerieel Besluit van 7 oktober 1957 werd het onderzoek bevolen naar het nut van ruilverkaveling te Hooglede; uit het verslag van de N.M.K.L. wordt vernomen dat de betrokken stukken van het onderzoek reeds neergelegd zijn en het project 605 Ha omvat. Op 3 november 1958 werd eveneens het onderzoek bevolen te Vlamertinge (1.300 Ha) en te Wingene (1.000 Ha); beide projecten zijn ter studie.

Te Westkapelle is het ruilverkavelingsproject reeds in het stadium van uitvoering getreden. Het ruilverkavelingsproject beoogt naast een nieu-

we, meer rationele kavelindeling, ook de uitvoering van bestratingswerken en de verbetering van de waterhuishouding, aldus het jaarverslag van de N.M.K.L. Samen met de grondverbeteringswerken worden de kosten geraamd op 6,8 miljoen frank. Het ingediende voorstel te Westkapelle werd reeds met voldoende meerderheid aangenomen door eigenaars en gebruikers; het ruilverkavelingscomité werd ingesteld bij Koninklijk Besluit van 10 september 1958.

UITBREIDING C.B.R.T.

Bij de Belgische Radio- en Televisiefabriek te Brugge zal kortelings een aanvang gemaakt worden met de uitbreiding van de bedrijfsgebouwen. Een tweede lopende band werd inmiddels op gang gebracht; de totale tewerkstelling belooft op heden circa 425 arbeidskrachten.

DE HEER P.W. SEGERS, MINISTER V. VERKEERSWEZEN, TE BEVEREN-BIJ-ROESELARE

Enige weken geleden bracht Minister Segers een bezoek aan het Roese-laarse. Ter dezer gelegenheid hield hij zich op bij de Carrosserie Jonckheere.

Na een rondgang in de instellingen van dit bedrijf uitte de Heer Segers zijn bewondering voor de uitbouw van het bedrijf en wenste de bedrijfsleiders geluk.

De Heer Minister had daarna nog een kort onderhoud met de Heren Jonckheere over de mogelijke toekomstplannen van hun onderneming; dit gesprek liep hoofdzakelijk over de bestelling van 185 bussen voor de N.M.B.S. en 60 bussen voor de Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Brussel.

TECHNICA

Door de firma Watteeuw (Assebroek) welke gespecialiseerd is in het snijden van tandwielen, werd een Vademecum uitgegeven met formules voor het berekenen van tandwielen. De eerste honderd bladzijden over deze ingewikkelde technische stof zijn thans verschenen.

PASSEDALE '14-'18

In Engeland verscheen zopas, onder de titel «In Flanders Fields», een boek over de slag van Passendale, in 1917. De schrijver is een Amerikaan, Leon Wolff. Het boek, dat de meest tragische episode uit de moderne geschiedenis van onze provincie beschrijft, wordt in de Engelse en Amerikaanse pers ten eerste geprezen.

OPERATIE MUSEA

In samenwerking met de Provinciale Dienst voor Kunst en Cultuur heeft Westtoerisme zich actief ingezet voor het welslagen van de nationale aktie voor een museumboek. De folders van Westtoerisme, gewijd aan de kastelen en musea, dienden hierbij als dokumentatiebasis.

ZUIDPOOLEXPEDITIE

Door de zorgen van Westtoerisme werd een triomfantelijke ontvangst van de Belgische Zuidpoolexpeditie georganiseerd op 2 april 1959 welke doorging in de raadszaal van het Provinciaal Hof te Brugge.

ZEE, BRON VAN GEZONDHEID

Tijdens de volgende weken zal Westtoerisme een nieuwe aktie ontwikkelen met als tema: de zee, bron van gezondheid. Een suggestieve brochure zal dienaangaande uitgegeven en verspreid worden, terwijl op 14 juni 1959 te Oostende een dag van tropische geneeskunde zal ingericht worden. Zowel in medische als toeristische kringen wordt grote belangstelling getoond voor deze nieuwe propagandakampagne van Westtoerisme.

WESTVLAAMS EKONOMISCH STUDIEBUREAU (W.E.S.): STUDIE OVER HET ARRONDISSEMENT BRUGGE

In opdracht van de Heer Minister van Economische Zaken wordt een studie gewijd aan de economische situatie en mogelijkheden van het arrondissement Brugge; een uitgebreide enquête werd op 30 januari aangevat bij de gemeentebesturen met medehulp door Algemene Economische Inspektie van het Ministerie van Economische Zaken. Op 3 maart werd een enquête gehouden naar de beproeafsafvloeiing in de landbouw en op 31 maart werden de gemeentebesturen verzocht hun bevolkingscijfers op te maken naar leeftijd; deze drie enquêtes zullen toelaten de situatie op de arbeidsmarkt nader te bepalen.

PROVINCIALE WEDSTRIJD VOOR EKONOMISCHE MONOGRAFIEËN

Einde 1958 werd de uitslag bekend gemaakt over de prijsvraag 1958. Op voorstel van de jury en van het uitvoerend comité van de wedstrijd heeft de Bestendige Deputatie beslist de eerste prijs, ten bedrage van 25.000 F, toe te kennen aan de he-

ren William De Breuck, licentiaat in aard- en delfstofkunde, te Brussel, en Julien De Paepe, landbouwkundig ingenieur, te St.-Michiels, die de studie inzonden over de drinkwaterbevoorrading van de landbouwbedrijven in West-Vlaanderen. Deze studie zal gepubliceerd worden.

Een premie van 8.000 F werd verleend aan de Heer Herman Sys, doctor in de rechten en licentiaat in de economische wetenschappen, te Roeselare, auteur van een studie over de invloed van de vakbekwaamheid op de tewerkstelling en de werkloosheid in West-Vlaanderen.

Een premie van 7.000 F werd verder verleend aan de Heer Omer Hoengenaert, Maatschappelijk Assistent, te Kortrijk, die met de medewerking van de Heer Jozef Declercq, Directeur van het Gewestelijk Bureau voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid te Kortrijk, eveneens een studie inzond over laatstgenoemd onderwerp.

4e NATIONALE WERKTUIGEN- DAG TE ROESELARE

De 4e Nationale Werktuigendag zal op 18 september a.s. in West-Vlaanderen worden gehouden. Schikkingen worden getroffen om deze grootse landbouwmanifestatie te laten doorgaan op de hoeve Schiervelde te Roeselare.

PRODUKTIVITEITSCENTRUM WEST-VLAANDEREN — 1958

In de loop van 1958 werden in het Produktiviteitscentrum West-Vlaanderen informatieprogramma's uitgewerkt voor produktiefirma's met handelsaktiviteit.

Een speciaal vormingsprogramma werd uitgewerkt voor de Confectienijverheid en voor de vlasvezelbereidingsnijverheid.

Onder de bijzondere studiedagen vallen te vermelden (1) de ondernemingspremies, (2) organisatie van bureauwerk, (3) verkoopsorganisatie, (4) verkoopkunde, (5) vormen van arbeidsanalisten, (6) typebeperking en (7) industriële vormgeving.

Tevens werden in de loop van 1958 een aantal voorlichtingsvergaderingen georganiseerd in verschillende steden van West-Vlaanderen.

Het Produktiviteitscentrum West-Vlaanderen staat onder voorzitterschap van de Heer A. Mulier, Voorzitter V.E.V., beheerder W.E.R., de algemene leiding berust bij de Heer J. Moorkens, lid van het directiecomité W.E.R. Het secretariaat is gevestigd te Brugge (Dijver, 7) en te Kortrijk (Rijsselstraat, 22).

De Westvlaamse Economische Raad

ontving financiële steun van volgende gemeenten

Arrondissement BRUGGE

Aatrijke	Sint-Andries
Bœrnem	Sint-Kruis
Blankenberge	Sint-Michiels
Brugge	Torhout
Heist-a.-Zee	Wenduine
Meetkerke	Zuienkerke
Knokke	

Arrondissement DIKSMUIDE

Diksmuide	Oostkerke (Diksm.)
Houthulst	Reninge
Kaaskerke	Sint-Jacobskapelle
Kortemark	Zarren
Lampernisse	

Arrondissement IEPER

Elverdinge	Roesbrugge-Haringe
Ieper	Vlamertinge
Kemmel	Watou
Langemark	Westvleteren
Loker	Wijtschate
Mesen	Woesten
Nieuwkerke	Zonnebeke
Proven	

Arrondissement TIELT

Meulebeke	Tielt
Ooigem	Wielsbeke

Arrondissement KORTRIJK

Aalbeke	Hulste
Bellegem	Kortrijk
Beveren-Leie	Kuurne
Bissegem	Menen
Deerlijk	Moeskroen
Dottenijs	Outryve
Gullegem	Waregem
Harelbeke	Wevelgem
Heestert	Zwevegem
Heule	

Arrondissement OOSTENDE

Leffinge	Vlissegem
Lombardsijde	Westende
Oostende	Zande
Slijpe	

Arrondissement ROESELARE

Ardoorie	Izegem
Beveren	Lichtervelde
Emelgem	Staden
Ingelmunster	Westrozebeke

Arrondissement VEURNE

Adinkerke	Ramskapelle
De Panne	Veurne
Houtem (Veurne)	Zoutenaai
Nieuwpoort	

W.E.R. - PUBLICATIES

REEKS VAN HET WESTVLAAMS EKONOMISCH STUDIEBUREAU

« *De Economische Situatie en Mogelijkheden van het Arrondissement Ieper* »,
door G. Declercq & O. Vanneste,
1958 (207 blz.) — 135 F.

« *De Belgische Zeevisserij — Een Economische Studie* »,
door O. Vanneste & P. Hovart,
1959 (358 blz.) — 200 F.

RAPPORTEN W.E.R.

« *De Confectienijverheid in West-Vlaanderen — Contact Technisch- en Beroeps-
onderwijs/Nijverheid* »,
gestencileerd, 1958 (64 blz.) — 35 F.

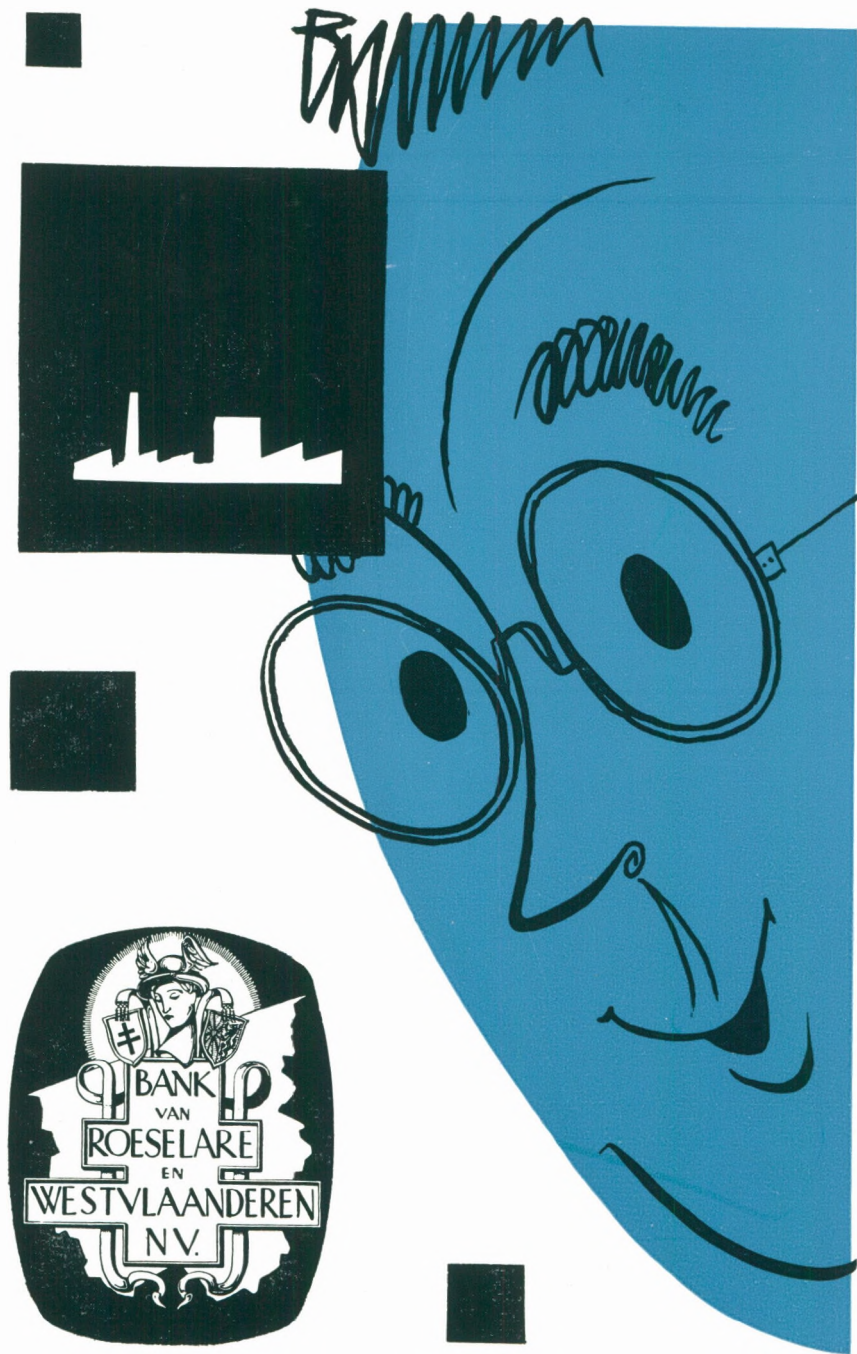
ANDERE PUBLICATIES

« *Le Littoral et son Hinterland — Essai
d'une étude d'économie touristique* »
(in Nederlandse taal uitgeput)
door O. Vanneste & G. Declercq,
1955 (226 blz.) — 150 F.

« *Structurele Werkloosheid
in West-Vlaanderen* »
door G. Declercq & O. Vanneste,
1957 (2 delen, 130 blz + 278 blz)
275 F.

« *Toekomstige Ontwikkelingsmogelijkheden
van Oost- en West-Vlaanderen en Zeeland* »
1957 (56 blz.) — 20 F.

« *Adresboek van de Westvlaamse industrie* »
1958 (344 blz.) — 150 F.

de bank die aan de ontwikkeling medewerkt

AGENTSCHAPPEN VERSPREID OVER WEST-VLAANDEREN
Zetel: NOORDSTRAAT 38, ROESELARE